

2005

SISÄLTÖ

2

Pääjohtajan katsaus

4

Toimintakatsaus

13

Tuloksellisuuden kuvaus

22

**Tilinpäätöslaskelmat ja
niiden liitteenä annettavat tiedot**

30

**Sisäisen valvonnan arviointi-
ja vahvistuslausuma**

32

Liitteet

Organisaatio ja tehtäväjako
Loppusuoritteet vuonna 2005

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

1.1.2005–31.12.2005

181. toimintavuosi

Pääjohtajan katsaus

Toimintavuonna 2005 Valtiontalouden tarkastusvirasto juhli 180-vuotispäiväänsä. Samalla toimintavuosi oli viraston viides vuosi eduskunnan yhteydessä. Eduskunta totesi vastauksessaan tarkastusviraston toiminnastaan viime syksynä antamaan kertomukseen, että tarkastusvirasto on kyennyt viime vuosina hoitamaan toimintastrategiassaan määriteltyä tehtäväänsä erittäin hyvin. Lisäksi vastauksessa todettiin, että eduskunta on hyödyntänyt tarkastuskertomuksia jokapäiväisessä työssään ja että tiedonkulku on parantunut huomattavasti tarkastusviraston ja eduskunnan välillä. Palautteen perusteella voidaan tarkastusviraston ja eduskunnan välisen kanssakäymisen muotoja pitää onnistuneina. Viraston toiminnan vaikuttavuuden kannalta oli erittäin mieluisaa saada tärkeimmän sidosryhmän, eduskunnan, positiivista palautetta viraston toiminnasta ja siitä raportoinnista.

Virastossa toteutettiin toiminnantarkastuksen uudelleenorganisointi, jonka myötä toiminnantarkastuksen henkilökunta koottiin yhteen toimintayksikköön. Muutoksen tavoitteena on tarkastusprosessin sekä tarkastuskertomusten laadun ja yhdenmukaisuuden parantaminen, parempien edellytysten luominen toiminnan johtamiselle, uusiutumiselle sekä tarkastajien välisen yhteistyön lisäämiselle. Tarkastusvirasto uskoo, että toimintavuoden panostaminen toiminnan kehittämiseen edistää toiminnallisen tehokkuuden kasvua ja laadunhallinnan parantumista lähivuosina.

Palkkauksen jälkeenjääneisyyden korjaaminen aloitettiin toimintavuoden alussa henkilöstöjärjestöjen kanssa vuonna 2004 sovitun henkilöstön palkkauksen ja viraston kilpailukyvyyn kehittämissuunnitelman mukaisesti. Osana ohjelmaa tarkastusvirasto asetti työryhmän kehittämään kannustavan ja palkitsevan palkkausjärjestelmän käyttöönottoa tarkastusvirastossa. Lisäksi virasto seuraa tiiviisti eduskunnassa tehtävää työtä eduskunnan uuden palkkausjärjestelmän kehittämiseksi.

Tarkastusvirasto tarkasti valtion tilinpäätöksen ja kaikkien 115 valtion tiliviraston tilinpäätökset sekä kaksi valtion talousarvion ulkopuolista rahastoa. Tilintarkastuskertomusten valmistumiselle asetetut keskimääräiset valmistusaikatavoitteet saavutettiin. Lisäksi tilintarkastus- ja toiminnantarkastusyksiköiden yhteistyönä tehtiin kaikkia hallinnonaloja koskevat hallinnonalaselvitykset, jotka ovat keskeisessä asemassa tarkastustoiminnan oikeassa kohdentamisessa.

Toimintavuonna valmistui 25 toiminnantarkastuskertomusta, joiden lisäksi kaksi tarkastusta päätettiin esiselvitykseen, yksi kirjeeseen ja yksi muistioon. Lisäksi tehtiin kaksi selvitystä. Toiminnantarkastusten lukumäärätavoitetta ei aivan saavutettu, mikä johtuu pääasiassa toiminnantarkastusyksikön organisaatiomuutoksesta sekä uutena tarkastusmuotona aloitettavien vaikuttavuustarkastusten kehittämistyöhön ja muihin kehittämistoimiin panostamisesta.

Kun otetaan huomioon tarkastuksen kehittämistyö, on tarkastusviraston toiminnallinen tehokkuus ollut hyvä.

Toimintavuonna julkaistiin toiminnantarkastuksen kehittämistyön osana päivitetty toiminnantarkastuksen suorittamista ohjaava prosessiohje. Samoin tarkastusviraston suorittamaa tilintarkastusta ohjaavaa käsikirjaa on päivitetty toimintavuoden aikana. Sekä toiminnantarkastuksen prosessiohje että tilintarkastusta ohjaava käsikirja ovat osa tarkastustoiminnan laadunhallintaa.

Tarkastusvirastossa käytettiin henkilöstön kehittämiseen keskimäärin 13 työpäivää henkilötyövuotta kohden, mikä on 14 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Tarkastusvirastossa toteutettiin marraskuussa 2005 työhyvinvointikysely, jolla selvitettiin organisaation toimintaa työyhteisönä. Menetelmänä käytettiin työterveyslaitoksessa kehitettyä työilmapiiri- ja hyvinvointibarometriä. Selvityksen perusteella viraston henkilökunta tuntee heille asetetut tavoitteet hyvin sekä pitää henkilökohtaisia vaikutus- ja kehittymismahdollisuuksia hyvinä. Tarkastusviraston tulee kuitenkin kehittää etenkin tiedonkulkua, esimiestyötä ja yleistä työilmapiiriä, joissa selvityksen mukaan nähtiin puutteita. Kokonaisuudessaan työilmapiiri- ja hyvinvointibarometriselvityksen tuloksia voidaan pitää melko hyvinä.

Tarkastustoiminnan vaikuttavuutta arvioitiin toteutuilla itsearvioinneilla. Arvioinnit suoritettiin tarkastusviraston keskeisimpien sidosryhmien edustajille suunnatuilla kyselyillä ja heille tehdyillä haastatteluilla. Arviointitulokset olivat varsin positiivisia. Tilintarkastuksen asiantuntemusta ja laatua pidettiin hyvänä ja sen katsotaan yleisesti onnistuneen tilintarkastuksen perustehtävässään. Toiminnantarkastuksen osalta tarkastusaiheiden relevanssia ja tarkastusten kattavuutta pidettiin hyvänä.

Toimintavuosi oli viraston tuloksellisuuden kannalta varsin hyvä ja se sisälsi paljon toimia, joiden voidaan perustellusti odottaa edistävän tarkastusviraston toiminnan tuloksellisuutta myös lähivuosina. Lämpimät kiitokset onnistuneesta toimintavuodesta tarkastusviraston koko henkilökunnalle.

Tapio Leskinen

1 Toimintakatsaus

1.1 Asema ja tehtävät

Suomen perustuslain 90 §:n mukaan valtion taloudenhoidon ja valtion talousarvion noudattamisen tarkastamista varten eduskunnan yhteydessä on riippumaton Valtiontalouden tarkastusvirasto.

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 1 §:n mukaan tarkastusviraston tehtävänä on tarkastaa valtion taloudenhoidon laillisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta sekä valtion talousarvion noudattamista.

Viraston tarkastusoikeus ulottuu

- valtioneuvostoon ja ministeriöihin,
- valtion virastoihin ja laitoksiin,
- valtion talousarvion ulkopuolisiin rahastoihin,
- valtion liikelaitoksiin ja valtion määräysvallassa oleviin yhtiöihin,
- valtionapuihin,
- valtion maksuliikettä hoitaviin luottolaitoksiin sekä
- Suomen ja Euroopan unionin välisiin varainsiirtoihin.

Lisäksi tarkastusvirasto suorittaa eräitä kansainvälisten järjestöjen tilintarkastustehtäviä ja toimialaansa kuuluvia asiantuntija- ja neuvontatehtäviä sekä osallistuu tarkastusalan kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön.

Valtion talousarvion ulkopuolisten rahastojen, valtion liikelaitoksien ja valtion määräysvallassa olevien yhtiöiden sekä valtion maksuliikettä hoitavien luottolaitosten tilintarkastus suoritetaan lainsäädännössä säädettyjen tarkastustahojen toimesta.

1.2 Toiminnan päämäärä

Tarkastusviraston toiminnan päämääränä on tuottaa eduskunnalle, valtioneuvostolle ja sen alaiselle hallinnolle hyödyllistä ja luotettavaa valvonta- ja tarkastustietoa valtion taloudenhoidosta, talousarvion noudattamisesta ja hallinnon toiminnasta.

Tarkastustoiminnalla ja siihen sisältyvien keskeisten osaamisalueiden asiantuntijatoiminnalla tarkastusvirasto haluaa

- varmistaa, että valtion talousarviota ja taloudenhoitoa koskevia säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan
- edistää valtionhallinnon tuloksellisuutta sekä
- tukea hyvää hallintoa ja taloudenhoitoa koskevien yleisten periaatteiden toteuttamista hallinnossa.

Tarkastusvirasto toteuttaa tarkastustehtävänsä tilintarkastuksella ja toiminnantarkastuksella. Näiden toisiaan täydentävien tarkastuslajien varaan ja keskinäiselle vuorovaikutukselle rakentuu viraston kokonaisuuteen menestyksellinen hoitaminen.

Tilintarkastus on vuotuista ja kohdistuu kaikkiin valtion tilinpäätösvelvollisiin virastoihin ja laitoksiin. Tarkastustoiminnalla ja siihen sisältyvien keskeisten osaamisalueiden asiantuntijatoiminnalla valtionhallinnossa tilintarkastus

varmistaa, että

- valtion talousarviota ja sen soveltamiseen liittyvää keskeistä lainsäädäntöä noudatetaan,
- valtion tilinpäätöksen ja tilivirastojen tilinpäätösten oikeiden ja riittävien tietojen vaatimus toteutuu

ja edistää

- eduskunnan budjettivallan toteutumista,
- asianmukaisen sisäisen valvonnan toteutumista,
- hyvään taloudenhoitoon kuuluvien periaatteiden noudattamista sekä
- hallinnon tuloksellisuutta.

Toiminnantarkastus on kertaluonteista ja kohdistuu useita toimijoita käsittäviin tehtävälueisiin, hallintoa läpäiseviin toimintoihin, tietyn hallintolohkon, viranomaisen tai valtionavun saajan hoitamaan rajattuun tehtävään, talousarvion ulkopuolisiin rahastoihin, liikelaitoksiin tai valtion määräysvallassa oleviin yhtiöihin.

Toiminnantarkastuksen keskeisenä päämääränä on tuoda esiin hallinnon tuloksellisuuden merkittävät puutteet ja ongelmat sekä niiden perimmäiset syyt ja tuottaa niistä asianomaisille päätöksentekijöille taloudenhoiton ohjauksessa tarpeellista tietoa käytökelpoisessa muodossa.

Sekä tilintarkastus että toiminnantarkastus ovat ministeriöiden sekä niiden alaisten virastojen ja laitosten ulkoista tarkastusta, joka turvaa ensisijaisesti valtion taloudellisia intressejä. Tilintarkastus palvelee eduskuntaa sekä valtioneuvostoa ja sen alaista hallintoa erityisesti varmistamalla taloudenhoiton laillisuutta ja talousarvion noudattamista. Toiminnantarkastus palvelee näitä erityisesti tuottamalla objektiivista tarkastustietoa valtion tehtävien hoidon tuloksellisuudesta ja myös ei-odotetuista vaikutuksista. Molemmat tarkastuslajit turvaavat eduskunnalle ja muille valtionaloutta ohjaaville raportoitavan informaation oikeellisuutta ja riittävyyttä. Raportoinnilla tuotetaan lisäarvoa ministeriöiden sekä virastojen ja laitosten johtamiselle ja valvonnalle.

1.3 Visio ja arvot

Viraston visiona on olla valtionalouden tarkastuksen huippuosaaja.

Tämä edellyttää, että virastolla on

- laadullisesti ja määrällisesti riittävästi sille kuuluvan tarkastus- ja asiantuntijatehtävän edellyttämää ammattitaitoa ja osaamista,
- viraston tehtävistä johdetut selkeät tarkastusten kohdentamiskriteerit,
- tehokkaat työn suunnittelu-, toteutus- ja seurantaprosessit sekä
- selkeä ja oikea-aikainen raportointi.

Viraston strategiassa vuosille 2003–2006 on vision sisältöä konkretisoitu tarkastusviraston eri sidosryhmien kannalta. Eduskunnan kannalta vision mukainen toiminta merkitsee sitä, että tarkastusviraston toiminta tukee eduskunnan budjetti- ja lainsäädäntövaltaa tuottamalla objektiivista ja hyödyllistä tarkastustietoa talousarvion toimeenpanosta, lainsäädännössä hallinnolle asetettujen tehtävien hoidosta ja tavoitteiden toteutumisesta sekä hallinnon eduskunnalle antamien suunnitelmatietojen ja tilivelvollisuutta toteuttavien tietojen luotettavuudesta ja riittävyydestä.

Valtioneuvoston ja sen alaisen hallinnon kannalta vision mukainen toiminta merkitsee, että tarkastusvirasto ulkoisena tarkastajana tuottaa objektiivista ja hallinnon ohjauksessa tarpeellista tarkastustietoa hallinnon tuloksellisuuden kannalta olennaisista ja riskialttiista asioista, talousarvion, säännösten ja muiden ohjauspäätösten noudattamisesta valtion taloudenhoidossa sekä valtion ja tilivirastojen tilinpäätösten oikeellisuudesta. Lisäksi se merkitsee, että tarkastusvirasto toimii aloitteellisesti asiantuntemustaan hyödyntäen.

Kansalaisten kannalta vision mukainen toiminta merkitsee, että tarkastusvirasto julkistaa avoimesti tarkastustuloksensa. Tämä edistää sitä, että kansalaiset pitävät tarkastusvirastoa riippumattomana ja luotettavana tarkastusviranomaisena sekä kokevat viraston toiminnan tärkeäksi.

Viraston henkilökunnan kannalta vision mukainen toiminta merkitsee, että tarkastusvirasto on työpaikkana kilpailukykyinen tarjoamalla henkilöstölle haasteellisia tehtäviä,

mahdollisuuden kehittyä sekä ammatillisesti että yhteisön jäsenenä, oikeudenmukaisen ja kannustavan palkkauksen sekä ajanmukaiset työvälineet ja tukijärjestelmät.

Viraston johtamisessa ja muussa toiminnassa noudatetaan virastossa yhteisesti sovit-
tuja arvoja, jotka ovat osaaminen, objektiivisuus, yhteistyö, rohkeus sekä tuloksellisuus.

1.4 Tarkastustoiminnan suunnittelu ja strategia

Viraston toimintastrategia muodostuu niistä linjauksista, joiden mukaan viraston toimintaa suunnataan, toteutetaan ja kehitetään. Toimintastrategiassa huomioidaan viraston toimintaympäristön muutokset. Strategian luomisessa perustana on virastolle lainsäädännössä annettu tehtävä.

Tarkastusviraston toiminta perustuu pidemmän aikavälin suunnitteluun ja vuotuisen toiminnan suunnitteluun. Suunnitelmissa määritellään toiminnan strategiset linjaukset ja toiminnan suuntaamisen painopisteet sekä vahvistetaan yksittäiset tarkastuskohteet. Viraston toimintastrategian 2003–2006 mukaan toiminnan keskeisimmät kriittiset menestystekijät ovat tarkastustoiminnan oikea kohdentaminen ja viraston ammattitaidon turvaaminen.

Tarkastustoiminnan suuntaamiseksi tarkastusvirasto on vahvistanut seuraavat kriteerit:

- asian taloudellinen merkitys
- riski valtiontalouden kannalta
- uuden tiedon tuottaminen
- valtion virastojen ja laitosten taloudenhoidon oikeellisuuden ja toimivuuden, raportoitavien tietojen luotettavuuden sekä talousarvion noudattamisen varmistaminen.

Virasto toteuttaa tarkastustehtävänsä tilintarkastuksella ja toiminnantarkastuksella, jotka toimivat samansuuntaisesti viraston päämäärien toteuttamiseksi.

Tilintarkastus kattaa kaikki valtion tilivi-

rastot ja valtion tilinpäätöksen. Edellä mainitut kriteerit otetaan huomioon tilintarkastuksia suunnattaessa tilivirastokohtaisesti.

Toiminnantarkastusten kohteet valitaan vuosittain erityisten kohdentamisalueiden pohjalta. Vuoden 2005 tarkastustoiminnan erityiset kohdentamisalueet olivat:

- eduskunnan saamat oikeat ja riittävät tiedot talousarvioesityksissä ja valtion tilinpäätöskertomuksessa
- tulosohjaus ja tilivelvollisuus mukaan lukien hallinnon tuottavuus
- valtionosuudet, -avustukset ja muut tuet (ml. EU-tuet)
- valtion tulot.

Yhtäläisen suojan periaatteen mukaisesti EU-varojen tarkastus saa virastossa saman painoarvon kuin kansallisten varojen tarkastus. Tarkastusvirasto tarkastaa Suomen ja Euroopan unionin välisiä varainsiirtoja samassa laajuudessa sekä samoja periaatteita ja menettelytapoja noudattaen kuin kansallisia varoja. Valtion runsaasta sadasta tilivirastosta noin 2/3:lla on kirjanpidossaan EU-varoihin liittyviä tapahtumia.

Virasto seuraa valtion määräysvallassa olevien yhtiöiden, valtion liikelaitosten ja talousarvion ulkopuolisten valtion rahastojen toimintaa. Valtion määräysvallassa oleviin yhtiöihin ja valtion liikelaitoksiin sekä talousarvion ulkopuolisiin valtion rahastoihin kohdistuvista tarkastuksista päätetään erikseen.

1.5 Organisaatio

Tarkastusvirastoa johtaa eduskunnan valitsema pääjohtaja. Viraston muun organisaation muodostavat lakisääteinen neuvottelukunta, tilintarkastus- ja toiminnantarkastusyksiköt ja sisäisten palvelujen yksikkö (organisaatio-kaavio liitteenä 1). Tarkastusviraston päätoimipaikka sijaitsee Helsingissä. Virastolla on toimipaikat myös Turussa ja Oulussa.

Sisäisten palvelujen yksikön tehtävänä on valmistella ja hoitaa ne asiat, jotka koske-

vat tarkastusviraston sisäistä hallintoa ja tilivirastotehtäviä sekä sisäisiä tukipalveluja. Lisäksi yksikkö hoitaa viraston yhteisiä kansainvälisiä asioita sekä yhteydenpitoa Euroopan tilintarkastustuomioistuimeen.

Neuvottelukunnan tehtävänä on ylläpitää ja kehittää tarkastusviraston yhteyksiä yhteistyötahoihin, tehdä aloitteita tarkastustoiminnan kehittämiseksi sekä seurata tarkastustoiminnan suuntautumista, tuloksellisuutta ja palvelukykyä eri yhteistyötahojen kannalta. Neuvottelukunnan puheenjohtajana on toiminut kansanedustaja Olavi Ala-Nissilä, varapuheenjohtajana alivaltiosihteeriksi Juhani Turunen ja sihteerinä erikoistutkijaksi Timo Lehtinen. Tarkastusviraston henkilöstön valitsemana edustajana on toiminut ylitarkastaja Eeva Miettinen.

Neuvottelukunnan kokoonpano 2004–2005:

Olavi Ala-Nissilä, kansanedustaja
Reino Hjerppe, ylijohtaja
Markku Lehto, kansliapäällikkö
Tapio Leskinen, pääjohtaja
Christel von Martens, ruotsinkielisen toiminnan johtaja
Eeva Miettinen, ylitarkastaja
Anita Niemi-Ilahti, hallintojohtaja

Anni Sinnemäki, kansanedustaja
Vappu Taipale, pääjohtaja
Juhani Turunen, alivaltiosihteeriksi
Kari Urpilainen, maakuntahallituksen varapuheenjohtaja

Kertomusvuonna neuvottelukunta koontui viisi kertaa. Kokouksissa käsiteltiin tarkastusviraston tarkastustoiminnan itsearviointia, tarkastusviraston vaikuttavuustarkastuksen kehittämistä, tarkastusviraston eduskunnalle antamaa kertomusta toiminnastaan ja tilintarkastuskertomusta valtion tilinpäätöksen tarkastuksesta vuodelta 2004 sekä tarkastusviraston toiminta- ja tarkastussuunnitelmaa vuodelle 2006. Lisäksi neuvottelukunnalle esiteltiin tarkastusviraston toiminnantarkastuksen organisaation kehittämistä, yhteenvetotietoja vuoden 2004 tilintarkastuksista, Pohjoismaiden tarkastusvirastojen yhteiskertomusta vuodelta 2004 sekä ajankohtaisia toiminnantarkastuksia.

1.6 Henkilöstö

Tarkastusviraston henkilöstöä koskevat tiedot ja vertailu kolmeen edelliseen vuoteen esitetään seuraavissa taulukoissa ja kuvioissa:

HENKILÖSTÖMÄÄRÄ				
Vuosi	Henkilöstön määrä 31.12.	Henkilötyövuosien lukumäärä (htv)	Palkattomat virkavapaat (htv) ¹	Virkojen lukumäärä 31.12.
2002	138	137	14	146
2003	143	141	8	146
2004	141	140	7	147
2005	152	147	7	149

Vuoden 2005 lopussa työssä olevan henkilöstön kokonaismäärä oli 152 henkilöä. Henkilötyövuosien määrä on kasvanut 7,3 prosenttia (10 htv) vuodesta 2002. Pääasiassa tämä johtuu palkattomien virkavapauksien määrän vähentymisestä 7 henkilötyövuodella vastaavana aikana.

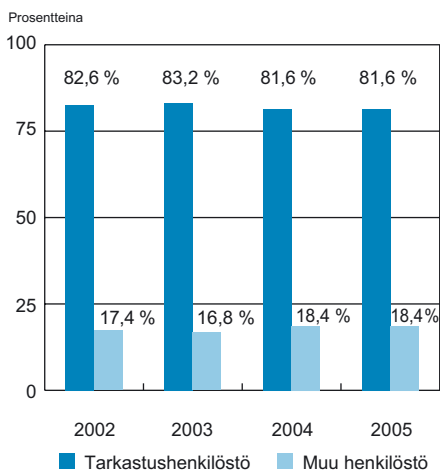
¹ Palkattomiin virkavapaisiin sisältyvät äitiys- ja vanhempainvapaan palkaton ajanjakso, hoitovapaa, eläke/kuntoutustuki, opintovapaa, muualla työskentely, julkinen tehtävä, palkaton yksityisasia, vuorotteluvapaa ja osa-aikaeläke

Henkilöstörakenne

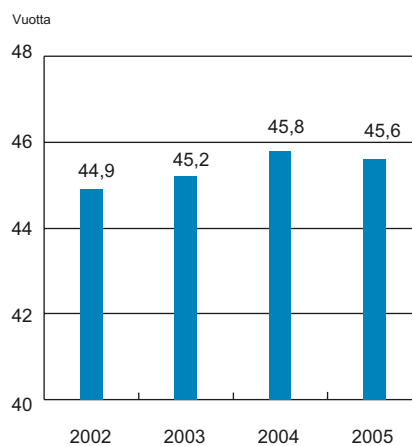
MÄÄRÄAIKAISTEN OSUUS HENKILÖSTÖSTÄ			
Vuosi	Vakinaiset (lkm)	Määräaikaiset (lkm)	Määräaikaiset (% -osuus)
2002	124	14	10,1
2003	137	6	4,2
2004	131	10	7,1
2005	144	8	5,3

Määräaikaisessa virkasuhteessa olevien henkilöiden lukumäärä oli vuoden 2005 lopussa yhteensä 8, joka on 5,3 prosenttia koko henkilöstöstä.

KUVIO 1: TARKASTUSHENKILÖSTÖN OSUUS HENKILÖSTÖSTÄ 31.12.

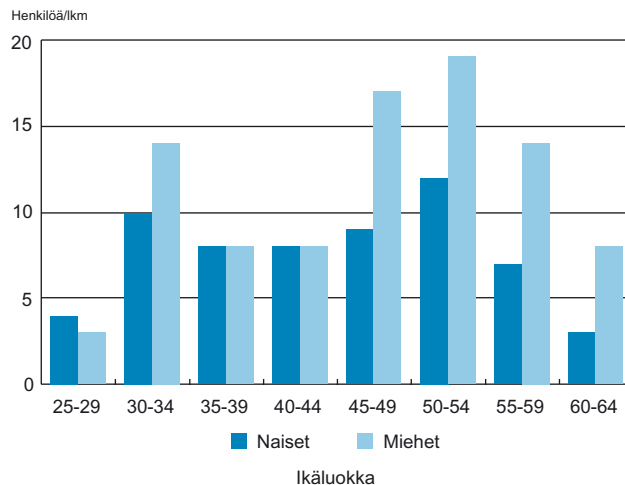
KUVIO 2: HENKILÖSTÖN KESKI-IKÄ 31.12.

Vuoden 2005 lopussa tarkastushenkilöstön määrä oli 124 (81,6 % koko henkilöstöstä) ja muun henkilöstön 28 (18,4 %). Vuotta aiemmin tarkastushenkilöstön määrä oli 115 (83,2 %) ja muun henkilöstön 26 (16,8 %).

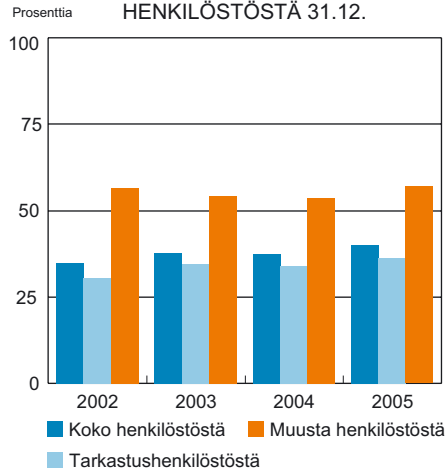
Henkilöstön keski-ikä on tarkasteluajanjaksolla hieman noussut.

KUVIO 3: HENKILÖSTÖN IKÄJAKAUMA 31.12.

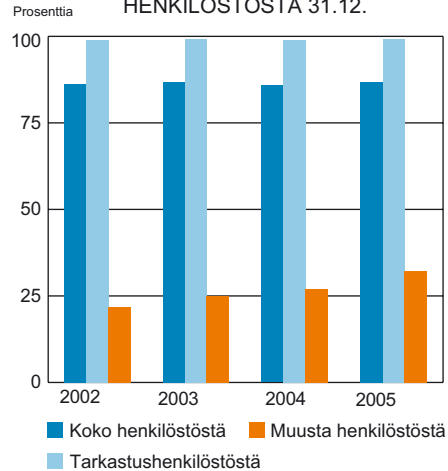
Kaksi suurinta ikäryhmää olivat vuoden lopussa 45-49 -vuotiaat (17,1 %) ja 50-54 -vuotiaat (20,4 %). Koko henkilöstöstä 45 vuotta täyttäneiden osuus oli 58,6 prosenttia (miehistä 63,7 % ja naisista 50,8 %). Lukumääräisesti eniten oli miehiä ikäryhmässä 50-54 -vuotiaat.

KUVIO 4: NAISTEN OSUUS HENKILÖSTÖSTÄ 31.12.

Naisten osuus henkilöstöstä on tarkasteluajanjaksolla kasvanut 5,3 prosenttiyksikköä. Vuoden 2005 lopussa naisten osuus oli 40,1 prosenttia koko henkilöstöstä. Tarkastushenkilöstöstä naisia oli 36,3 prosenttia ja muusta henkilöstöstä 57,1 prosenttia.

KUVIO 5: KORKEAKOULUTUTKINNON SUORITTANEIDEN OSUUS HENKILÖSTÖSTÄ 31.12.

Korkeakoulututkinnon suorittaneita oli 86,8 prosenttia koko henkilöstöstä, 99,2 prosenttia tarkastushenkilöstöstä ja 32,1 prosenttia muusta henkilöstöstä.

Henkilöstön kehittäminen

Vuosi	Henkilötyöpäivinä (htp)	Henkilötyöpäivää henkilötyövuotta kohden (htp/htv)	Kustannukset (euroa)	Kustannukset henkilötyövuotta kohden (euroa/htv)
2002	1 130	8,2	308 996	2 255
2003	1 273	9,0	355 992	2 525
2004	1 612	11,5	431 199	3 080
2005	1 924	13,1	567 111	3 857

Henkilöstön kehittäminen sisältää ulkoisen ja sisäisen koulutuksen lisäksi myös henkilöstön omaehtoisen kehittämisen. Henkilöstön kehittämiseen käytettiin 13,1 htp/htv. Tarkastushenkilöstö käytti 14,9 htp/htv ja muu henkilöstö 5,4 htp/htv. Henkilöstön kehittämiskustannukset olivat 5,2 prosenttia viraston kokonaiskustannuksista. Kustannukset muodostuvat pääosin palkkakustannuksista.

Sairauspoissaolot ja käynnit työterveyshuollossa

Vuosi	Henkilötyöpäivinä (htp)	Henkilötyöpäivää henkilötyövuotta kohden (htp/htv)	Sairaus-tapaukset (lkm)	Tapaukset (lkm/htv)	Käynnit työterveys-huollossa (lkm/htv)
2002	823	6,0	293	2,1	4,2
2003	1 149	8,1	380	2,7	4,7
2004	1 498	10,7	376	2,7	4,9
2005	1 493	10,2	319	2,2	4,7

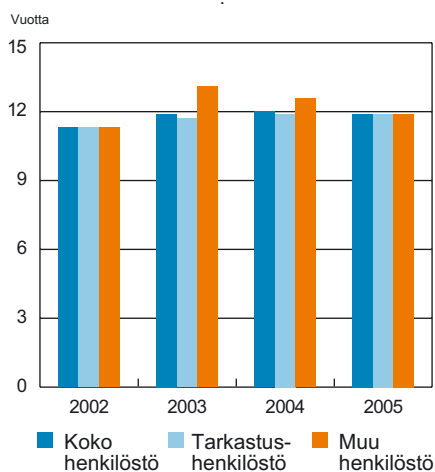
Sairauspoissaoloista lukumääräisesti eniten oli 1-3 päivän sairaustapauksia (86 %). Yli 11 päivän sairauspoissaolojen osuus laski vuonna 2005 kolmeen prosenttiin, kun se edellisvuonna oli seitsemän prosenttia kaikista sairaustapauksista. Samalla käynnit työterveyshuollossa laskivat vuoden 2003 tasolle.

Henkilöstön vaihtuvuus

VAIHTUVUUS (TOISEN TYÖNANTAJAN PALVELUKSEEN SIIRTYNEET)			
Vuosi	Määräaikaiset	Vakituiset	Osuus henkilöstöstä (%)
2002	0	10	7,2
2003	0	8	5,6
2004	0	7	5,0
2005	1	1	1,3

Toisen työnantajan palvelukseen siirtyi kaksi henkilöä, joka on 1,3 prosenttia koko henkilöstöstä. Vuoden 2005 aikana palvelussuhde päättyi yhteensä 8 henkilöllä, näistä 5 henkilöä kuului tarkastushenkilöstöön ja 3 muuhun henkilöstöön. Kaikkien päätyneiden palvelussuhteiden osuus koko henkilöstöstä oli 5,3 prosenttia.

KUVIO 6: KESKIMÄÄRÄINEN PALVELUS-AIKA TARKASTUSVIRASTOSSA 31.12.

Vuoden lopussa henkilöstön keskimääräinen palvelusaika oli kaikkien henkilöryhmien osalta 11,9 vuotta.

1.7 Viraston toiminnan kehittäminen

Tarkastustoiminnan kehittämistä on käsitelty luvuissa 2.3 ja 2.4.

Toimintavuonna virastossa toteutettiin toiminnantarkastuksen uudelleenorganisointi, jonka myötä toiminnantarkastuksen henkilökunta koottiin yhteen toimintayksikköön.

Muutoksen tavoitteena on tarkastusprosessin sekä tarkastuskertomusten laadun ja yhdenmukaisuuden parantaminen, parempien edellytysten luominen toiminnan johtamiselle ja uusiutumiseksi sekä tarkastajien välisen yhteistyön lisäämiselle.

Tarkastusvirastossa toteutettiin marraskuussa 2005 työhyvinvointikysely, jolla selvitettiin organisaation toimintaa työyhteisönä. Menetelmänä käytettiin työterveyslaitoksessa kehitettyä työilmapiiri- ja hyvinvointibarometriä (THB). Selvityksen perusteella viraston henkilökunta tuntee heille asetetut tavoitteet hyvin sekä pitää henkilökohtaisia vaikutuksia kehittymismahdollisuuksia hyvinä. Tarkastusvirastossa on kuitenkin kehitettävää etenkin tiedonkulussa, esimiestyössä ja yleisessä työilmapiirissä, joissa selvityksen mukaan nähtiin puutteita. Kokonaisuudessaan työilmapiiri- ja hyvinvointibarometriselvityksen tuloksia voidaan pitää melko hyvinä.

Keväällä 2005 tarkastusvirastossa aloitettiin viraston intranetpalvelun uudistushanke. Hankkeessa selvitetään viraston intranetin sisällölliset, rakenteelliset ja toiminnalliset uudistustarpeet sekä suunnitellaan ja toteutetaan uudistus tarkastusviraston verkko- palvelustrategian mukaisesti. Hanke laajeni käsittämään myös ns. sähköisen työpöydän käyttöönottoa koskevan selvityksen ja suunnittelun. Intranetpalvelun ja sähköisen työpöydän määrittely valmistuu keväällä 2006.

Virasto aloitti vuosina 2005–2006 toteutettavan "Parempaan työyhteisöön" -kehittämis-

hankkeen keväällä 2005. Hankkeen tavoitteena on parantaa työyhteisön toimivuutta, kehittää esimiestyötä hyvinvointia tukevaksi sekä parantaa viraston sisäistä yhteistyötä. Kehittämishankkeen avulla pyritään luomaan tuloksellinen ja hyvinvoiva työyhteisö. Hanke osaltaan vastaa viraston kehittämistarpeisiin eli työhyvinvoinnin parantamiseen, yhteistyötaitojen lisäämiseen ja esimiestaitojen kohentamiseen. Hankkeen toteuttamisen apuna on ulkopuolisia palveluntuottajia.

Työergonomian parantamiseksi virasto hankki edellisvuonna tehtyihin työergonomiakartoituksiin perustuen Helsingin toimipaikan työhuoneisiin nykyisten ergonomiasuosituksen mukaiset työpöydät. Noin 70 prosenttiin Helsingin toimipaikan työhuoneista asennettiin uusi työpöytä vuodenvaihteessa.

Henkilökohtaista tiedonkäsittelyä uudistettiin hankkimalla 60 käyttäjälle uusi työasema. Atk-järjestelmien toimintavarmuutta parannettiin hankkimalla uudet verkon kytkinlaitteet. Tulostuspalvelujen uudistaminen aloitettiin tekemällä koko virastoa koskeva tulostusjärjestelmän kehittämissuunnitelma, jonka toteuttaminen aloitettiin joulukuussa. Virastossa otettiin joulukuussa käyttöön taloushallinnon sähköinen arkistointijärjestelmä ja henkilöstöhallinnon uusi tietojärjestelmä.

Toimintavuonna virasto päivitti kansainvälistä toimintaa koskevan ohjeen. Ohje sisältää viraston kansainvälisen toiminnan kuvauksen sekä kansainvälisen toiminnan periaatteita ja linjauksia.

1.8 Kansainvälinen toiminta

Tarkastusvirasto toimii Euroopan unionin jäsenvaltioiden ylimpien tarkastuselinten sekä Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kansallisena yhteysviranomaisena. Vakiintuneeseen tapaan virasto osallistui kertomusvuonna Euroopan unionin tarkastusvirastojen pääjohtaja- ja yhteyshenkilökokouksiin sekä pääjohtajakokousten asettamien työryhmien työskentelyyn. Pääjohtajakokouk-

sisä sovitaan yhteistyön toimintamuodoista, vaihdetaan tietoa EU-varoihin kohdistuvasta tarkastustoiminnasta ja muusta yhteistyöstä sekä hyväksytään tarkastustoimintaa koskevia ohjeellisia standardeja ja hyviä menettelytapoja. Toimintavuonna virasto osallistui pääjohtajakokousten asettamien pääjohtaja- ja yhdyshenkilökokouksia valmistelevan kehittämistyöryhmän, arvonlisäverotyöryhmän, julkisia hankintoja koskevan työryhmän, rakennerahastotyöryhmän sekä EU-varojen tarkastuksia koskevan raportoinnin kehittämistyöryhmän työskentelyyn. Lisäksi tarkastusvirasto osallistui rinnakkaistarkastusena tehtyyn rakennerahastojen jäljitysketjua koskeneeseen tarkastukseen, josta julkaistiin myös tarkastuskertomus (92/2005). Virasto osallistui tarkkailijana tilintarkastustuomioistuimen kaikkiin kuuteen Suomessa tehtyyn tarkastukseen sekä vastasi tilintarkastustuomioistuimen kyselyihin ja tietopyyntöihin.

Virasto on eri valtioiden ylimpien tarkastuselinten kansainvälisen järjestön Intosain ja sen eurooppalaisen tytäryrjestön Eurosain jäsen. Virasto osallistui järjestöjen kokouksiin ja seminaareihin sekä vastasi järjestöistä ja niiden työryhmistä tuleviin viraston toimintaa koskeviin kyselyihin. Kansainvälisessä yhteistyössä keskeisessä asemassa on valtiontalouden tarkastuksen menettelytapoja koskeva tiedonvaihto. Intosain ja Eurosain toimintamuotoja ovat myös tarkastusmenetelmien ja tarkastusstandardien kehittäminen. Kertomusvuonna tarkastusvirasto osallistui järjestyksessään kuudenteen Eurosain kongressiin, jonka päätteemana oli julkisten tulojen tarkastus. Virasto osallistui myös Euro-sain ja sen Latinalaisen Amerikan ja Karibian valtioiden tarkastusvirastoista koostuvan sisarjärjestön Olacepsin yhteiskokoukseen. Kokouksessa käsiteltiin teemottain virkamiesten sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuutta ja -menettelyjä sekä tarkastusvirastojen tarkastusten vaikutusten arviointia. Lisäksi tarkastusviraston edustajat osallistuivat Intosain ympäristötarkastustyöryhmän kokoukseen sekä julkisia hankintoja koskeneeseen Eurosain koulutusseminaariin.

Pohjoismaiden ja Baltian maiden tarkastusvirastojen välinen yhteistyö ja keskinäinen tiedonvaihto toteutui perinteisellä tavalla. Toimintavuonna tarkastusvirasto osallistui pääjohtajakokouksen ja yhdyshenkilökokouksen lisäksi pääjohtajakokousten asettamien valtionyhtiötarkastustyöryhmän, väärinkäytöstyöryhmän ja tarkastusvirastojen toimintaa vertailevien tunnuslukujen kehittämistyöryhmän työskentelyyn. Baltian maiden tarkastusvirastojen kanssa yhteistyötä

tehtiin osallistumalla Baltian maiden ja Pohjoismaiden tarkastusvirastojen edustajien yhteistyökokoukseen sekä vastaamalla kyselyihin ja muihin tietopyyntöihin.

Toimintavuonna tarkastusvirastoon tehtiin ulkomailta yhteensä 10 tutustumiskäyntiä ja vierailua. Tarkastusviraston edustajat osallistuivat yhteensä 30:een ulkomaille järjestettyyn kokoukseen ja seminaariin, joiden lisäksi viraston edustajat tekivät ulkomaille 8 tarkastusmatkaa.

2 Tuloksellisuuden kuvaus

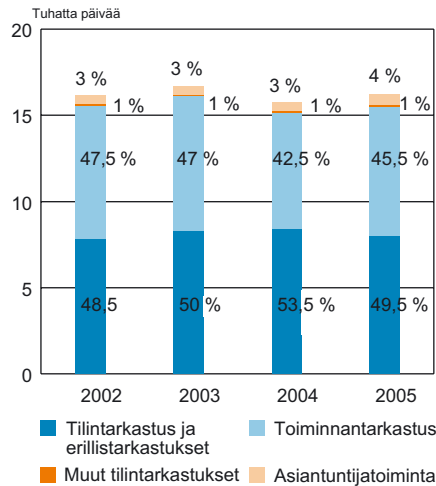
2.1 Viraston tulokset

Tarkastusvirasto antoi kertomusvuonna 117 tilintarkastuskertomusta (2004 117 kpl, 2003 116 kpl) ja valtion tilinpäätöstä koskevan tarkastuskertomuksen. Kertomusvuonna aloitettiin varainhoitovuoteen 2005 kohdistuvat 116 tilintarkastusta sekä valtion tilinpäätöksen tarkastus. Tilintarkastusten osuus viraston ulkoiisiin suoritteisiin käytetystä työajasta (kuvio 7) oli 49,5 prosenttia, joka on 4,0 prosenttiyksikköä vähemmän kuin edellisvuonna.

Tarkastusvirasto saattoi kertomusvuonna päätökseen 31 toiminnantarkastusta (2004 29 kpl, 2003 35 kpl). Näistä 25 tarkastusta päättyi tarkastuskertomukseen, kaksi selviytykseen, kaksi esiselvitykseen, yksi kirjeeseen ja yksi muistioon. Toiminnantarkastusten osuus viraston ulkoiisiin suoritteisiin käytetystä työajasta oli 45,5 prosenttia, joka on 3,0 prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisvuonna.

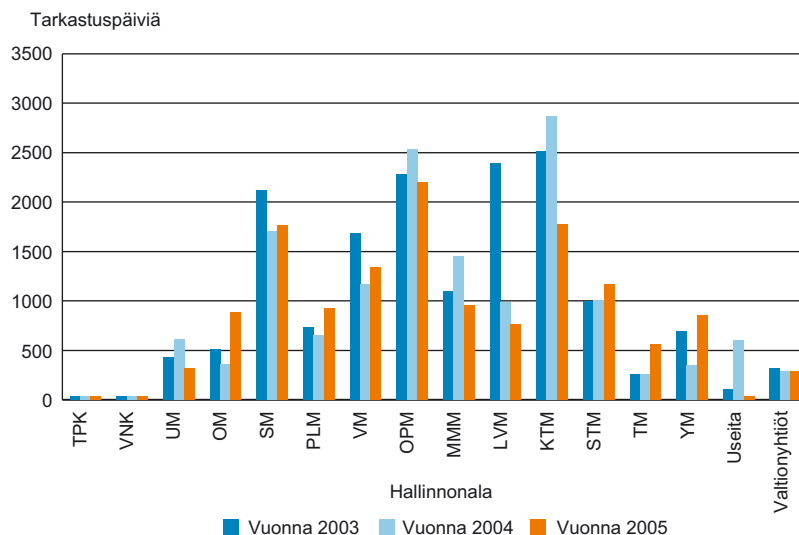
Vuonna 2005 päättyneet tilintarkastukset, erillistarkastukset ja toiminnantarkastukset kohdistuivat hallinnonaloittain kuvion 8 mukaisesti. Kuviota tulkittaessa on otet-

KUVIO 7: TYÖAJAN KOHDISTUMINEN VUOSINA 2002–2005

tava huomioon, että tilintarkastuksen osalta tulokseen vaikuttaa tilivirastojen sijoittuminen hallinnonaloittain. Toiminnantarkastuksen osalta laskelmassa ovat mukana ainoastaan ne tarkastuspäivät, jotka on käytetty toimintavuonna päättyneisiin tarkastuksiin. Muutokset tarkastuspäivien hallinnonaloittaisessa kohdentumisessa selittyvät lähinnä valmistuneiden toiminnantarkastusten jakautumisella hallinnonaloittain.

KUVIO 8: PÄÄTTYNEIDEN TARKASTUSTEN KOHDISTUMINEN ERI HALLINNONALOILLE 2003–2005

Muiden tarkastusten osuus viraston ulkoihin suoritteisiin käytetystä työajasta oli 1,0 prosenttia.

Vuonna 2005 valmistuneista tarkastuksista on luettelo tämän kertomuksen liitteenä.

Viraston asiantuntijatehtäviin liittyen tehtiin aloitteita, annettiin lausuntoja, suoritettiin neuvontaa, toimittiin kouluttajana, osallistuttiin viraston ulkopuolisiin työryhmiin, oltiin asiantuntijana kuultavana ja käsiteltiin valtion taloudenhoitoa koskevia kanteluita. Asiantuntijatoiminnan osuus viraston ulkoihin suoritteisiin käytetystä työajasta oli 4,0 prosenttia.

2.2 Viraston kustannukset ja työajan käyttö

Tarkastusviraston kustannukset (kuvio 9) olivat yhteensä 10,90 miljoonaa euroa (2004 9,63 milj. €, 2003 9,43 milj. €), josta toiminnantarkastuksen osuus oli 5,43 miljoonaa euroa (2004 4,72 milj. €, 2003 4,68 milj. €) ja tilintarkastuksen osuus 5,47 miljoonaa euroa (2004 4,90 milj. €, 2003 4,71 milj. €). Laskelmassa viraston vuoden 2005 kiinteistökustannukset (0,96 milj. €), sisäisten palveluiden kustannukset (1,05 milj. €) sekä muut yhteiset kustannukset (1,40 milj. €) on kohdistettu tarkastuksen toimintayksiköille.

Ulkoiseen suoritettuotantoon (kuvio 10) eli tarkastus- ja asiantuntijatoimintaan käytetyn työajan osuus tehollisesta työajasta (ei sisällä palkallista poissaoloa) oli toiminnantarkastuksen toimintayksikössä 66 prosenttia (2004 62 %,

2003 70 %). Tilintarkastuksen toimintayksikössä ulkoisten suoritteiden osuus oli 74 prosenttia (2004 71 %, 2003 71 %). Vuoden 2005 osalta ulkoiseen suoritettuotantoon käytetty työaika sisältää myös tarkastuksen ohjaamiseen käytetyn ajan. Koulutuksen osuus tarkastusviraston tehollisesta työajasta oli noin 6,5 prosenttia.

Tarkastusviraston ulkoisen suoritettuotannon (kuvio 11) keskimääräiset kustannukset työpäivää kohti olivat 672 euroa, joka on 10,0 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Tilintarkastuksen ulkoisen suoritettuotannon (kuvio 12) keskimääräiset kustannukset työpäivää kohti olivat 656 euroa (kasvu edellisvuodesta 16,1 %). Toiminnantarkastuksen ulkoisen suoritettuotannon (kuvio 13) keskimääräiset kustannukset työpäivää kohti olivat 689 euroa (kasvu edellisvuodesta 3,1 %). Kustannusten nousu edellisestä vuodesta johtuu pääosin viraston henkilöstön palkanuksen jälkeenjääneisyyden korjaamisesta.

Viraston kokonaispalkkasumma ilman sivukuluja oli 6,76 miljoonaa euroa (2004 5,89 milj. €, 2003 5,69 milj. €).

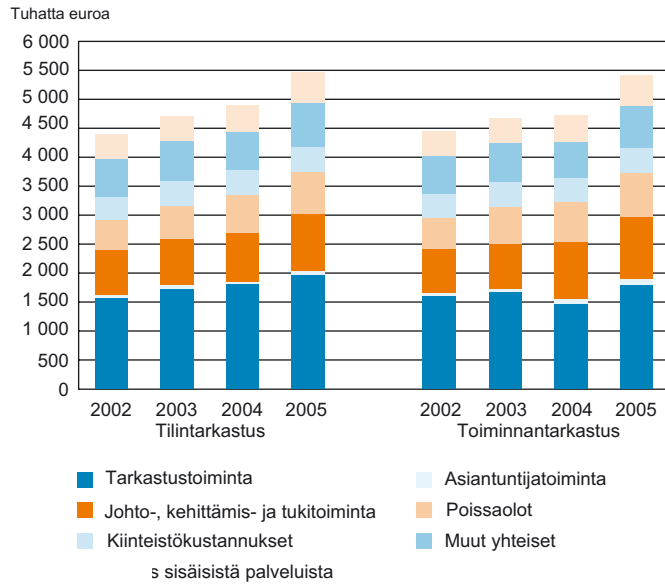
2.3 Tilintarkastuksen tavoitteiden saavuttaminen ja tuloksellisuus

Vaikuttavuus

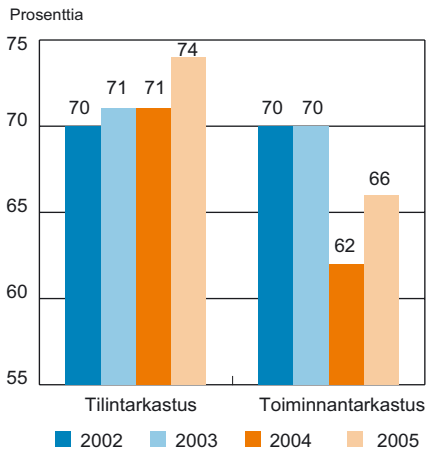
Vuonna 2005 raportoitiin varainhoitovuoteen 2004 kohdistuneet tilintarkastukset. Tilintar-

TYÖAIKA HENKILÖTYÖPÄIVINÄ (htp) JA HENKILÖTYÖVUOSINA (htv)			
	2003	2004	2005
Henkilötyöpäivinä	35 505	35 619	37 105
Henkilötyövuosina	141	140	147
TYÖAJAN JAKAANTUMINEN %			
	2003	2004	2005
Tehollinen työaika	81	80	80
Vuosilomat	14	14	14
Lomarahavapaat	1	1	1
Sairauspoissaolot	3	4	4
Palkalliset muut poissaolot	1	1	1
Yhteensä	100	100	100

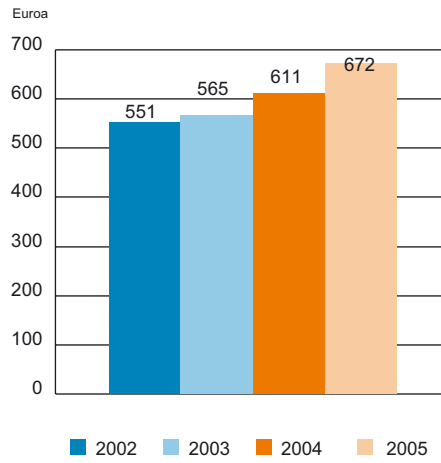
KUVIO 9: VTV:N KUSTANNUKSET TULOSLUEITTAIN VUOSINA 2002–2005

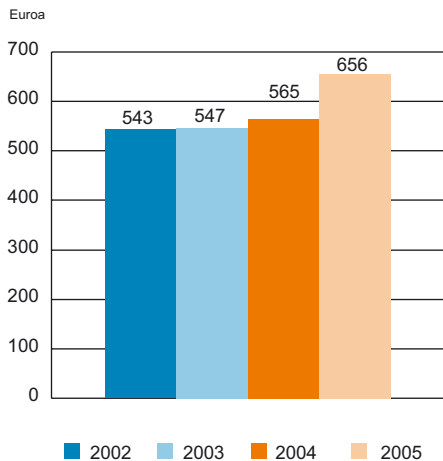
KUVIO 10: TYÖAJAN KÄYTTÖ ULKOISEEN SUORITETUOTANTOON

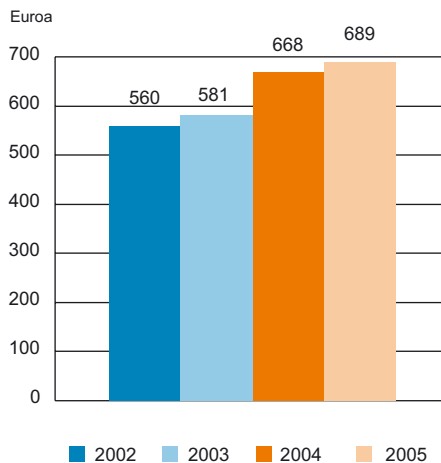
KUVIO 11: VTV:N SUORITETYÖPÄIVÄN KUSTANNUS

KUVIO 12: TILINTARKASTUKSEN SUORITETYÖPÄIVÄN KUSTANNUS

KUVIO 13: TOIMINNANTARKASTUKSEN SUORITETYÖPÄIVÄN KUSTANNUS

kastukset kattoivat kaikki 115 tilivirastoa, kaksi talousarvion ulkopuolista valtion rahastoa ja valtion tilinpäätöksen.

Tilintarkastusten vaikuttavuutta on vuosittain arvioitu ministeriöiden ja muiden tilivirastojen tilintarkastuskertomuksissa annettujen ilmoitusvelvollisuuksien uusimisen perusteella. Vuoden 2004 tilintarkastusten yhteydessä selvitettiin edellisen vuoden tilintarkastuskertomuksissa asetettujen ilmoitusvelvollisuuksien vaikuttavuutta. Vuoden 2003 tilintarkastuskertomuksissa ilmoitusvelvollisuus annettiin 45 tilivirastolle. Näistä 17 tiliviraston osalta ilmoitusvelvollisuus jouduttiin joko kokonaan tai osittain uusimaan vuodelta 2004 annetussa tilintarkastuskertomuksessa.

Keväällä 2005 suoritettu tilintarkastuksen vaikuttavuuden arviointi toteutettiin niin sanottuna itsearviointina. Arvioinnin mukaan tarkastusviraston tilintarkastus suoriutuu hyvin perustuslaissa ja laissa valtiontalouden tarkastusvirastosta määritellyistä lakisäateisistä tehtävistään. Tilintarkastuksen varmennustehtävä on onnistunut ja sillä on tarkastettaville tahoille huomattava merkitys. Tilintarkastustoiminta on kohdistettu hyvin asiakkaiden tarpeisiin nähden ja siinä kiinnitetään sopivasti huomiota kaikkiin tarkastuksen osa-alueisiin. Muu-

toistilanteissa tarkastusvirastolta odotetaan kuitenkin tukea käytäntöjen ja ohjeistuksen kehittämiseksi.

Arvioinnin mukaan tarkastusvirastoa pidetään tilintarkastusta suorittaessaan asiantuntevana ja osaavana toimijana, jonka tuottamaa tarkastustietoa hyödynnetään hallinnossa ja joka palautteen mukaan on vaikuttanut hallinnon toimintaan. Tilintarkastuksen lähestymistapojen kehittämiseen ja painopisteiden valintaan tulee kuitenkin jatkuvasti kiinnittää huomiota niin, että tarkastusviraston suorittama tilintarkastus pysyy ajan tasalla, vastaa siihen kohdistuviin odotuksiin ja selviytyy tehtävästään hyvän tilintarkastustavan mukaisesti.

Toiminnallinen tehokkuus

Tilivirastojen tilintarkastuksiin varattiin toimintayksikön työsuunnitelman mukaan keskimäärin 74 päivää. Tilivirastojen tilintarkastuksiin käytettiin keskimäärin vähemmän työaikaa kuin suunnitelmassa eli 71 tarkastuspäivää tilivirastoa kohti (2004 72 päivää, 2003 70 päivää, 2002 61 päivää). Lukuihin sisältyvät myös järjestelmätarkastukset, joita tehtiin 11 tilivirastossa. Näiden vaikutus keskiarvoon oli neljä tarkastuspäivää.

TILINTARKASTUKSEN TULOSALUEEN KUSTANNUKSET/TARKASTUSPÄIVÄ €				
	2002	2003	2004	2005
Välittömät	196	202	210	225
Johto-, kehittämis- ja tukitoiminta	100	94	96	107
Poissaolot	67	64	70	80
Erilliskustannukset yhteensä/tarkastuspäivä	363	360	376	411
Muutos 2004–2005, %				9,3 %
Muutos 2002–2005, %				13,2 %

TILINTARKASTUKSEN TULOSALUEEN KUSTANNUKSET/TARKASTUS €				
	2002	2003	2004	2005
Välittömät	11 962	14 055	14 830	15 948
Johto-, kehittämis- ja tukitoiminta	6 088	6 578	6 733	7 559
Poissaolot	4 103	4 456	4 939	5 646
Erilliskustannukset yhteensä/tarkastus	22 153	25 089	26 502	29 154
Muutos 2004–2005, %				8,1 %
Muutos 2002–2005, %				31,6 %

Ulkoisiin suoritteisiin käytetyn työajan osuus tehollisesta työajasta oli 74 prosenttia (2004 71 %, 2003 71 % ja 2002 70 %).

Vuonna 2005 raportoiduissa tilintarkastuksissa oli vuoden 2004 aikana suoritettujen tarkastustyön osuus 50 prosenttia (2004 48 %, 2003 47 % ja 2002 44 %). Luku kuvaa niin sanotun tilikauden aikana suoritettujen tarkastuksen osuutta, jota on pyritty lisäämään.

Tilintarkastuksen yhteenvetotiedot ja keskeiset johtopäätökset esitettiin tarkastusviraston toiminnastaan eduskunnalle antamassa kertomuksessa.

Asiantuntijatoimintaan käytettiin 180 päivää (2004 155 päivää) eli 1,4 prosenttia (2004 1,2 %) tehollisesta työajasta.

Toimintayksikön työssä oleva henkilöstömäärä oli vuoden 2005 alussa 63 henkilöä ja saman vuoden marraskuussa 62. Toteutunut henkilötyövuosien määrä oli 62 henkilötyövuotta. Vuoden 2005 aikana toimintayksikön vaihtuvuus (päättäneet työsuhteet) oli yksi henkilö (edellisenä vuonna kolme).

Tilintarkastusten keskeisiä kustannustietoja ovat tarkastuspäivän kustannus ja tarkastusten keskimääräiset kustannukset. Tilivirastojen ja talousarvion ulkopuolisten valtion rahastojen tilintarkastusten kustannustiedot on laskettu toimintayksikölle kohdistettujen erilliskustannusten pohjalta ilman virastotason yhteiskustannuksia. Välittömät kustannukset muodostuvat palkoista ja näiden eläke- ja henkilösivukustannuksista sekä välittömistä matkakustannuksista. Erilliskustannusten toinen ryhmä ovat johtamisen, kehittämisen ja tukitoiminnan kustannukset. Poissaolokustannukset ovat pääosin vuosilomakustannuksia.

Tarkastuspäivää kohden lasketut erilliskustannukset kasvoivat edellisestä vuodesta

9,3 prosenttia. Kolmen vuoden kasvu oli yhteensä 13,2 prosenttia.

Tarkastusten keskimääräinen kustannus nousi edellisestä vuodesta 8,1 prosenttia. Kolmen vuoden kasvu oli yhteensä 31,6 prosenttia. Kolmen vuoden kasvuun vaikuttaa tarkastuspäivän keskimääräisen kustannuksen kasvun lisäksi keskimääräisten tarkastuspäivien lisääminen suunnitelman mukaisesti 61 päivästä 70 päivään vuonna 2003.

Laadunhallinta

Yhtenä tilintarkastuksen laadunhallintaa koskevana tavoitteena on suorittaa tilintarkastukset tarkastusviraston tilintarkastusohjeen laatuvaatimusten mukaisesti. Vuotta 2004 koskevissa tilintarkastuksissa tuli laadun turvaamiseksi kiinnittää huomiota tarkastusten suunnitteluun ja tarkastusprosessin hallintaan sekä kertomuslausumien evidenssiin ja selkeyteen. Myös väliraportoinnin ja vuosiyhteenvedojen laatutasoon ja raportoinnin oikea-aikaisuuteen tuli edelleen kiinnittää huomiota.

Toisena laadunhallintaa koskevana tavoitteena oli aientaa vuoteen 2004 kohdistuneiden tilintarkastusten valmistumista raportoimalla ministeriöiden tilintarkastukset 23.5.2005 mennessä (vuonna 2004 31.5. mennessä), muiden tilivirastojen tilintarkastukset 16.5.2005 mennessä (vuonna 2004 21.5. mennessä) sekä valtion tilinpäätöksen tarkastus 31.5.2005 mennessä.

Kaikki tavoitteeksi asetetut tilintarkastukset toteutettiin tarkastusohjeen laatuvaatimusten mukaisesti. Väliraportteja laadittiin 335, mikä merkitsee keskimäärin 2,9 raporttia tilivirastoa kohden (edellisenä vuonna samoin 2,9).

Tilintarkastuskertomusten keskimääräis-

TILINTARKASTUSTEN KESKIMÄÄRÄISET VALMISTUMISAJANKOHDAT			
Vuosi	Ministeriöt (pvm)	Muut tilivirastot (pvm)	Kertomukset (kpl)
2002	4.6.	9.5.	115
2003	31.5.	4.5.	116
2004	28.5.	4.5.	115
2005	23.5.	3.5.	115

tä valmistumispäivää aiennettiin niin, että se oli ministeriöiden osalta 23.5.2005 (vuonna 2004 28.5.). Yhdeksän ministeriön kertomukset valmistuivat tavoitteen mukaisesti 23.5.2005 mennessä ja neljässä oli joidenkin päivien viive.

Muiden 102 tiliviraston tilintarkastuskertomusten keskimääräinen kertomusten valmistumispäivä oli 3.5.2005 (vuonna 2004 4.5.) Tilivirastojen tilintarkastuskertomuksista 91 valmistui tavoitteen mukaisesti eli 16.5.2005 mennessä ja 11 kertomusta viivästyi muutamia päiviä. Aikataulutavoitteiden saavuttamistasoa voidaan pitää hyvänä.

Tilintarkastuskertomukset julkaistiin tarkastusviraston kotisivuilla ja painettu kokoomajulkaisu jaettiin entiseen tapaan sidosryhmille.

Toiminnan kehittäminen

Henkilöstön kehittämiseen käytettiin toimintayksikössä vuonna 2005 henkilötyövuotta kohti keskimäärin 18,2 päivää (2004 15,7 päivää ja 2003 13,4 päivää), josta koulutukseen osallistumisen osuus oli 9,0 päivää.

Toimintayksikön omaan kehittämistoimintaan käytettiin 225 henkilötyöpäivää eli 3,1 prosenttia tehollisesta työajasta (2004 1,8 %, 2003 2,5 % ja 2002 2,8 %). Niin henkilöstön koulutuksessa kuin toimintayksikön kehittämisessäkin keskeisiä osa-alueita olivat tilivelvollisuusudistuksen tuomat muutokset tarkastusviraston suorittamaan tilintarkastukseen.

2.4 Toiminnantarkastuksen tavoitteiden saavuttaminen ja tuloksellisuus

Vaikuttavuus

Tarkastusviraston yleisenä päämääränä on varmistaa valtion talousarvion ja taloudenhoidon säännösten noudattamista, edistää valtionhallinnon tuloksellisuutta sekä tukea

hyvää hallintoa ja taloudenhoitoa koskevien periaatteiden toteutumista. Toiminnantarkastuksen pääasialliset keinot näiden päämäärien toteuttamiseksi ovat onnistunut aihevalinta ja hyvin tehdyt tarkastukset.

Keväällä 2005 tehtiin itsearviointi koskien toiminnantarkastusten suuntaamista. Arvioinnin kysymyksinä olivat, onko toiminnantarkastuksia kohdennettu relevanteille alueille, ovatko toiminnantarkastukset olleet kattavia ja ovatko tarkastusten tulokset olleet hyödyllisiä. Arvioinnin tietolähteenä käytettiin keskeisten sidosryhmien eli eduskunnan, valtiovarainministeriön ja sektoriministeriöiden edustajien haastatteluja.

Arvioinnin perusteella tarkastusaiheiden relevanssi oli hyvä: arvioiduista 128 toiminnantarkastuksesta kaksi kolmasosaa sai myönteisiä arvioita ja vajaa kolmasosa sai osakseen kritiikkiä. Kritiikki kohdistui kuitenkin melko harvoin tarkastusaiheeseen. Sen sijaan kritiikkiä kohdistettiin tarkastuksen ajankohtaan, näkökulmaan, tarkastusprosessiin tai tarkastuksen tuloksiin.

Arvioinnin perusteella toiminnantarkastukset kattavat melko hyvin hallinnonalojen keskeisiä alueita. Tarkastukset eivät ole kuitenkaan jakaantuneet tasaisesti eri hallinnonaloille, vaan joillekin hallinnonaloille on viime vuosina kohdistunut tarkastustarpeeseen nähden enemmän tarkastuksia kuin toisille.

Tarkastustulosten hyödyllisyydestä voitiin tehdä vain suuntaa-antavia päätelmiä. Tarkastustuloksia pidettiin yleisesti hyödyllisinä. Hyödyllisyydestä esitettiin kuitenkin selvästi enemmän kritiikkiä kuin tulosten relevanssista. Kriittisimmin tarkastustulosten hyödyllisyyttä arvioivat ministeriöiden edustajat. Arvioinnin perusteella tärkeimmäksi kehittämiskohteeksi nousi tarkastusprosessin aikaisen vuorovaikutuksen kehittäminen sidosryhmien kanssa.

Toiminnantarkastusten vaikutuksia tarkastuskohteisiin voi arvioida myös tarkastusten jälkiseurantaraporteista, joissa selvitetään tarkastuskertomusten kannanottojen ja hallinnolle annettujen suositusten toteutumista. Jälkiseuranta tehdään jokaisesta valmis-

TOIMINNANTARKASTUKSEN TULOSALUEEN KUSTANNUKSET/TARKASTUSPÄIVÄ €				
	2002	2003	2004	2005
Välittömät	171	177	212	229
Johto-, kehittämis- ja tukitoiminta	85	79	115	136
Poissaolot	61	61	84	95
Erilliskustannukset yhteensä/tarkastuspäivä	317	317	411	460
Muutos 2004–2005, %				11,7 %
Muutos 2002–2005, %				45,2 %

TOIMINNANTARKASTUKSEN TULOSALUEEN KUSTANNUKSET/TARKASTUS €				
	2002	2003	2004	2005
Välittömät	43 680	39 501	47 178	40 822
Johto-, kehittämis- ja tukitoiminta	21 753	17 775	25 665	24 289
Poissaolot	15 681	13 667	18 824	16 900
Erilliskustannukset yhteensä/tarkastus	81 114	70 943	91 6673	82 011
Muutos 2004–2005, %				- 10,5 %
Muutos 2002–2005, %				1,1 %

tuneesta tarkastuksesta 2–5 vuotta tarkastuksen valmistumisen jälkeen. Vuoden 2005 aikana valmistui 22 jälkiseurantaraporttia. Seurannan kohteena olleista tarkastuskertomuksista 6 oli annettu vuosina 2000–2002, 13 oli annettu vuonna 2003 ja 3 vuonna 2004.

Jälkiseurantaraporttien perusteella joka kolmannen toiminnantarkastuksen suositukset ovat toteutuneet kokonaisuudessaan hyvin, joka toisen toiminnantarkastuksen suositukset ovat toteutuneet jossain määrin ja noin joka kuudennen tarkastuskertomuksen suositukset ovat toteutuneet heikosti tai ne eivät ole toteutuneet lainkaan. Huomionarvoista on, että samassakin tarkastuksessa jotkut suositukset olivat voineet toteutua täysin, kun taas toisia ei ollut toteutettu juuri lainkaan. Suositusten toteuttamisen esteenä on voinut olla mm. se, että toteuttaminen edellyttäisi laajempia muutoksia organisaatioiden vastuusuhteissa tai lainsäädännön tarkistamista, jolloin muutosten toteutus on hidasta. Jälkiseurantaraportit on tehty keskimäärin 2,5 vuotta tarkastuskertomuksen antamisen jälkeen.

Suosituksien toteuttaminen tai toimenpiteiden aloittaminen ei johdu vain tehdystä tarkastuksesta. Jälkiseurantaraporttien perusteella ei kuitenkaan ole mahdollista tar-

koin arvioida nimenomaan tarkastuksen vaikutuksia kohteen muutokseen.

Toiminnallinen tehokkuus

Tuottavuustavoitteena toimintasuunnitelmassa oli, että vuoden 2005 aikana valmistuu 38 tarkastusta ja että toimintasuunnitelman kaikista 44 uudesta aiheesta käynnistetään esiselvitys. Tavoitteisiin ei päästy. Tarkastuksia päätettiin yhteensä 31, joista 25 päättyi tarkastuskertomukseen, 2 muistioon, 2 esiselvitykseen ja 2 lopetettiin ilman raporttia. Lisäksi valmistui yksi selvitys. Toimintasuunnitelmaan otetuista 44 uudesta aiheesta aloitettiin 29. Osa aloittamattomista aiheista siirrettiin vuoden 2006 suunnitelmaan ja osa poistettiin suunnitelmasta.

Toiminnantarkastuksen tulosalueen kokonaiskustannukset olivat vuonna 2005 yhteensä 5,4 miljoonaa euroa, joka sisältää yksikön välittömien kustannusten lisäksi sisäiset vyörytyserät, kuten kiinteistön vuokran ja osuuden viraston sisäisistä palveluista. Kustannukset nousivat edellisestä vuodesta 14,9 prosenttia. Kustannuksia nostivat erityisesti yksikön kokonaistyöajan kasvu (7,1 % vuoteen 2004 verrattuna) sekä palkkatason nousu.

Toiminnantarkastuksen ulkoisen suorite-

päivän hinta oli 689 euroa, mikä on 3,2 prosenttia korkeampi kuin edellisvuonna. Suoritepäivien määrä nousi 11 prosenttia (7 872 vuonna 2005, 7 070 vuonna 2004), eli suoritepäivän hinta ei noussut yhtä paljon kuin kokonaiskustannukset. Suoritepäivien määrän nousu johtuu lähinnä siitä, että vertailuvuoden 2004 suoritepäivien määrä oli alhainen johtuen poikkeuksellisen suuresta henkilöstöpoistumasta.

Vuoden 2005 aikana valmistuneisiin suoritteisiin käytettiin keskimäärin 178 työpäivää ja niiden keskimääräinen välitön kustannus oli 40 822 euroa. Kustannus on yli kaksinkertainen (82 011 €), kun kustannuksiin lisätään myös yksikön johto-, kehittämis- ja tukitoiminnot sekä poissaolot.

Vuoden aikana valmistuneiden loppusuoritteiden kustannus laski noin 10,5 prosenttia edellisenä vuonna valmistuneiden tasosta. Kustannusten lasku johtuu siitä, että vuonna 2005 valmistuneisiin suoritteisiin käytettiin 20,2 prosenttia vähemmän työpäiviä kuin edellisvuonna valmistuneisiin (keskimäärin 178 työpäivää vuonna 2005, keskimäärin 223 työpäivää vuonna 2004).

Toimintayksikön sisäisen tehokkuuden osalta tavoitteena oli, että toiminnantarkastuksen työajasta kohdistuu 71,5 prosenttia ulkoisiin suoritteisiin eli tarkastuksiin ja asiantuntijatoimintaan. Tavoitetta ei saavutettu, sillä toteutuma oli vain 61,9 prosenttia. Poikkeama syntyi erityisesti siitä, että työaika käytettiin 4 prosenttiyksikköä suunniteltua enemmän viraston yhteiseen toimintaan sekä lähes 5 prosenttiyksikköä suunniteltua enemmän toiminnan kehittämiseen. Suunnitteluvaiheessa ei ollut riittävästi huomioitu toiminnantarkastusta koskevan itsearvioinnin, vaikuttavuustarkastuksen kehittämishankkeen sekä toiminnantarkastuksen organisaatiomuutoksen ja strategisen suunnittelun kehittämisen edellyttämää työaika.

Yksikön tavoitteena oli viedä läpi organisaatiouudistus, jolla kaksi toiminnantarkastuksen toimintayksikköä yhdistettiin. Uudistus toteutettiin hallitusti, joten tavoite saavutettiin. Uudistuksessa yksikön sisäinen työn-

jako muuttui ja ryhmien tehtävät sekä virkojen toimenkuvat määriteltiin uudelleen. Uudistuksen pääasiallinen tarkoitus on luoda yksikköön paremmat johtamisedellytykset sekä parantaa tarkastusten laatua.

Laadunhallinta

Tarkastusten laadulle ja laadunhallinnalle asetettuna tavoitteena toimintasuunnitelmassa oli, että kaikki tarkastukset toteutetaan toiminnantarkastuksen prosessista, esiselvityksestä ja tarkastuskertomuksesta annettujen ohjeiden mukaisesti.

Erillistä tarkastusten laadun arviointia ei ole tehty, mutta työn ohjauksessa tapahtuvan seurannan perusteella ohjeiden noudattamisessa ja tarkastusten laadussa ei edellisvuoteen verrattuna tapahtunut merkittävää kohennusta. Seurannassa havaitut puutteet koskivat muun muassa tarkastuksen rajaimista ja ajanhallintaa sekä menettelytapoja tarkastuskohteen kuulemisessa ja palautteen huomioonottamisessa. Puutteiden syyt liittyivät osin tarkastusprosessin työohjaukseen, mutta myös toimintavuonna vielä erillisinä toimineiden kahden toimintayksikön erilaisiin toimintatapoihin ja ohjeiden tulkitsemisiin.

Toimintavuonna keskityttiin laadunhallinnan edellytysten parantamiseen. Kehittämistoimista merkittävimmät olivat organisaatiomuutos, jolla pyrittiin entistä yhdenmukaisempaan tarkastusprosessiin, sekä yksikön toimenkuvien päivittäminen, jolla mm. vahvistettiin tarkastusprosessien ohjausta. Myös tarkastusten prosessiohje päivitettiin organisaatiomuutoksen vuoksi. Toiminnantarkastuksen ohjeet tullaan uusimaan kokonaisuudessaan vuoden 2006 aikana.

Toiminnan kehittäminen

Henkilöstön kehittämiseen käytettiin toimintayksikössä vuonna 2005 henkilötyövuotta kohti keskimäärin 10,7 päivää (2004 9,4 päivää ja 2003 6,1 päivää), josta koulutukseen osallistumisen osuus oli 7,7 päivää.

Toiminnan kehittämiseen käytettiin

vuonna 2005 yhteensä 859 työpäivää eli 7 prosenttia kaikesta tehollisesta työajasta. Työajan käyttö kehittämiseen oli selvästi yli suunnitellun, mikä johtui erityisesti suunniteltua suuremmasta panostamisesta vaikuttavuustarkastuksen kehittämishankkeeseen ja toiminnantarkastuksen strategisen suunnittelun kehittämiseen.

Henkisten voimavarojen hallintaan liittyvinä tavoitteina oli kehittää koulutustyöryhmän järjestämän koulutuksen työskentelymuotoja sekä järjestää toimintasuunnitelmassa esitetyt koulutustilaisuudet. Koulutuksen työskentelymuotoina käytettiin luento- ja pienryhmätyöskentelyä. Koulutustilaisuuksia järjestettiin yhteensä yksitoista. Koulutusten aiheet liittyivät mm. vaikuttavuuden arvioinnin tapoihin, valtionosuuksiin ja niiden valvontaan sekä NETRA-tietojärjestelmän käyttöön.

Toiminnan kehittämistavoitteina oli vuoden 2005 toimintasuunnitelmassa

- käynnistää vaikuttavuustarkastuksen kehittämishanke ja siihen liittyen aloittaa 2–3 vaikuttavuustarkastuksen pilottitarkastusta,
- vahvistaa järjestelmällisesti toiminnantarkastuksen strategista suunnittelua,
- vahvistaa hallinnonalaselvityksiä suunnittelujärjestelmän osana,
- ottaa käyttöön toiminnantarkastuksen menetelmäopas sekä
- tarkistaa ja kehittää yleisesti toiminnantarkastuksen raportointikäytäntöjä.

Kehittämistavoitteet toteutuivat hyvin. Vaikuttavuustarkastuksen kehittämishanke eteni toimintavuoden lopulla toiseen vaiheeseensa eli pilottitarkastusten toteuttamiseen. Toiminnantarkastuksen strategista suunnittelua vahvistettiin toiminnantarkastuksen johtoryhmätyössä, yksikön yhteisillä strategiapäivillä sekä suunnittelujärjestelmän kehittämisellä. Hallinnonalaselvitysten merkitystä korostettiin antamalla selvityksille suurempi paino aihevalinnan perusteluna. Toiminnantarkastuksen menetelmäopas val-

mistui alkuvuonna ja se jaettiin tarkastajille sekä julkaistiin sisäisessä tietoverkossa. Raportointikäytäntöjä kehitettiin muuttamalla toiminnantarkastusten kertomustyyplejä, parantamalla tarkastuskertomusten jakelua sekä muuttamalla kertomusten ulkoasua yhtenäisemmäksi.

Kantelut ja väärinkäytökset

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 16 §:n mukaan valtion viranomaisten on ilmoitettava viipymättä toiminnassaan tehdystä valtion varoihin tai omaisuuteen kohdistuneesta väärinkäytöksestä tarkastusvirastolle. Näitä ilmoituksia virastot ja laitokset tekivät vuonna 2005 yhteensä 34 kappaletta (2004 25 kpl). Lisäksi EU-tukia hallinnoivat ministeriöt lähettivät komission asetuksessa (EY) N:o 1681/94 säädetyt tukien valvontaa koskevat ilmoituksensa tiedoksi tarkastusvirastolle. Ilmoitukset tehdään kunkin rakennerahaston osalta neljännesvuosittain.

Näiden ilmoitusten sekä tarkastuksissa muutoin esiin tulleiden tietojen pohjalta tarkastusvirasto on seurannut ja käsitellyt valtionhallinnossa tapahtuvia väärinkäytöksiä ja niiden aiheuttamia valtiontaloudellisia vaikutuksia sekä hallinnon toimenpiteitä niiden torjunnassa. Esiin tulleiden epäkohtien, virheiden ja väärinkäytösten esiintymistä vastaisuudessa on pyritty estämään jo ennakolta tarkastuksellisin keinoin olemalla yhteydessä asianomaisiin viranomaisiin, edellyttämällä heiltä korjaavia toimenpiteitä sekä käynnistämällä tarpeen vaatiessa aihepiiriä koskevia tarkastuksia.

Kanteluja tarkastusvirastoon saapui kertomusvuoden aikana 45 (2004 49 kpl ja 2003 31 kpl). Niitä käsiteltiin toimintavuoden aikana yhteensä 53 (2004 43 kpl ja 2003 38 kpl). Kanteluja tekivät sekä yksityiset henkilöt että yhteisöt valtiontaloudessa esiintyvistä epäkohdista. Niissä jokin tarkastusviraston tarkastuksen piiriin kuuluva taho oli kantelijan mielestä toiminut virheellisesti. Muutama kantelu johti aihepiiriä koskevan tarkastuksen tekemiseen.

3 Tilinpäätöslaskelmat ja niiden liitteenä annettavat tiedot

3.1 Tilinpäätöslaskelmat

Talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2004	Talousarvio 2005 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2005
12. Sekalaiset tulot	0,00	0	20 750,00
12.39.04 Menorästien ja siirrettyjen määrärahojen peruutukset	0,00	0	20 750,00
Tuloarviotilit yhteensä	0,00	0	20 750,00

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2004	Talousarvio 2005 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2005 määrä- käyttö vuonna 2005
21. Eduskunta			
21.40. Valtiontalouden tarkastusvirasto	10 370 077,50	11 424 000,00	10 194 135,36
21.40.19 Valtiontalouden tarkastusviraston arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	350 077,50	428 000,00	397 591,14
21.40.21 Valtiontalouden tarkastusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	10 020 000,00	10 996 000,00	9 796 544,22
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	0,00	0,00	0,00
28.80.24 VEL-perusteinen kuntoutus ja työhyvinvoinnin tuki (siirtomääräraha 2 v)	0,00	0,00	0,00
Määrärahatilit yhteensä	10 370 077,50	11 424 000,00	10 194 135,36

Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
20 750,00	0
20 750,00	0
20 750,00	0

rahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2005	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2005	Käyttö vuonna 2005 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
1 199 455,78	11 393 591,14		1 070 170,04	12 066 170,04	10 866 714,26	1 199 455,78
0,00	397 591,14	30 408,86	0,00	0,00	0,00	0,00
1 199 455,78	10 996 000,00	0,00	1 070 170,04	12 066 170,04	10 866 714,26	1 199 455,78
0,00	0,00	0,00	25 900,00	25 900,00	25 900,00	0,00
0,00	0,00	0,00	25 900,00	25 900,00	5 150,00	0,00
1 199 455,78	11 393 591,14		1 096 070,04	12 092 070,04	10 871 864,26	1 199 455,78

Tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2005–31.12.2005		1.1.2004–31.12.2004	
TOIMINNAN TUOTOT				
Muut toiminnan tuotot	<u>129,00</u>	129,00	<u>909,59</u>	909,59
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:				
Ostot tilikauden aikana	187 285,88		124 596,90	
Henkilöstökulut	8 594 222,64		7 333 102,59	
Vuokrat	916 130,13		946 708,85	
Palvelujen ostot	909 709,79		829 893,23	
Muut kulut	315 115,53		247 711,51	
Poistot	<u>133 305,09</u>	<u>11 055 769,06</u>	<u>143 288,27</u>	<u>9 625 301,35</u>
JÄÄMÄ I		-11 055 640,06		-9 624 391,76
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-397 591,14</u>	<u>-397 591,14</u>	<u>-350 077,50</u>	<u>-350 077,50</u>
TILIKAUDEN KULUJÄÄMÄ		<u>-11 453 231,20</u>		<u>-9 974 469,26</u>

Tase

	31.12.2005		31.12.2004	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	16 086,28		5 607,14	
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>4 282,79</u>	20 369,07	<u>14 637,47</u>	20 244,61
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	156 586,90		180 499,98	
Kalusteet	<u>8 448,54</u>	<u>165 035,44</u>	<u>13 225,21</u>	<u>193 725,19</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		185 404,51		213 969,80
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Muut lyhytaikaiset saamiset	<u>26,33</u>	26,33	<u>1 112,20</u>	1 112,20
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	<u>266,95</u>	<u>266,95</u>	<u>431,80</u>	<u>431,80</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		<u>293,28</u>		<u>1 544,00</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>185 697,79</u>		<u>215 513,80</u>
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-819 653,02		-819 653,02	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-330 995,19		-197 995,84	
Pääoman siirrot	11 171 755,46		9 841 469,91	
Tilikauden kulujäämä	<u>-11 453 231,20</u>	-1 432 123,95	<u>-9 974 469,26</u>	-1 150 648,21
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Ostovelat	72 068,48		35 456,69	
Tilivirastojen väliset tilitykset	221 082,77		187 047,01	
Edelleen tilittävät erät	147 637,00		121 835,33	
Siirtovelat	<u>1 177 033,49</u>	<u>1 617 821,74</u>	<u>1 021 822,98</u>	<u>1 366 162,01</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		<u>1 617 821,74</u>		<u>1 366 162,01</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>185 697,79</u>		<u>215 513,80</u>

3.2 Tilinpäätöslaskelmien liitteinä annettavat tiedot

LIITE 1

SELVITYS TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEISTA JA VERTAILTAVUUDESTA

Tilinpäätös on laadittu valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin antamien määräysten ja ohjeiden mukaisesti.

Käyttöomaisuuden suunnitelman mukaisten poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot lasketaan tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta.

Poistoaika on atk-ohjelmien ja -laitteiden kohdalla kolme vuotta, virka-auton kohdalla seitsemän vuotta sekä kaikkien muiden koneiden, laitteiden ja toimistokalusteiden kohdalla viisi vuotta. Tarkastusvirastolla ei ole kansallisuusomaisuutta.

Toiminnan tuotoissa tuotot sisältävät käytöstä poistetun omaisuuden myyntitulot.

Toiminnan kuluissa henkilöstökulut sisältävät Valtiontalouden tarkastusviraston virkapalkat, lomarahat, ylityöt, asiantuntijapalkkiot, koulutuspalkkiot, muut palkkiot, lomapalkkavelan muutoksen sekä henkilöstösivukulut. Muut kulut sisältävät matkakulut, jäsenmaksut, käyttöoikeusmaksut, Valtiokonttorille maksetut liikennevahinkomaksut sekä muut julkisyhteisölle maksettavat pakolliset maksut, jotka eivät ole veroja.

Taseen vieraassa pääomassa olevat lyhytaikaiset siirtovelat sisältävät lomapalkkavelan.

Valtiontalouden tarkastusviraston liikekirjanpidossa kirjauserusteena on maksuperusteen mukainen kirjaus. Tilinpäätöksessä kirjaukset on oikaistu suoriteperusteen mukaisiksi.

LIITE 2

NETTOUTETUT TULOT JA MENOT

Tarkastusvirastolla ei ole päättyneen varainhoitovuoden aikana tiliviraston kirjanpidossa nettobudjetoituja momenteja, joille on talousarviossa merkitty nettotuloa tai myönnetty nettomäärärahaa.

LIITE 3

ARVIOMÄÄRÄRAHOJEN YLITYKSET

Tarkastusvirastolla ei ole arviomäärärahojen ylityksiä.

LIITE 4

PERUUTETUT SIIRRETYT MÄÄRÄRAHAT

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi Tilijaottelut eritellään myöntämisvuosittain	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala		20 750,00
Vuosi 2005		20 750,00
28.80.24 VEL-perusteinen kuntoutus ja työhyvinvoinnin tuki	20 750,00	

Valtiokonttori on myöntänyt määrärahan valtion vuoden 2005 tulo- ja menoarvion momentilta 28.80.24 (Työhyvinvoinnin tuki, siirtomääräraha 2 v).

Valtiokonttori lähetti voimassa olevaan päätökseen muutoksen, jossa pyysi tilivirastoa siirtämään myönnetyn määrärahan valtion vuoden 2004 talousarvion momentille 28.80.24 (VEL-perusteinen kuntoutus ja työhyvinvoinnin tuki, siirtomääräraha 2v).

LIITE 5

HENKILÖSTÖKULUJEN ERITTELY

	2005	2004
Henkilöstökulut	6 830 406,72	5 824 819,96
Palkat ja palkkiot	6 830 406,72	5 824 819,96
Henkilösivukulut	1 763 815,92	1 508 282,63
Eläkekulut	1 268 852,23	1 095 078,33
Muut henkilösivukulut	494 963,69	413 204,30
Yhteensä	8 594 222,64	7 333 102,59
Johdon palkat ja palkkiot	628 455,68	558 102,76
Luontoisedut	142 432,20	130 019,60
Johto	6 450,00	4 898,40
Muu henkilöstö	135 982,20	125 121,20
Lomapalkkavelka	1 177 033,49	1 021 822,98

LIITE 6

SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET JA NIIDEN MUUTOKSET

Tarkastusvirastossa suunnitelman mukaiset poistot on laskettu yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta. Tarkastusvirastolla ei ole kansallisuusomaisuutta.

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet eivät ole muuttuneet varainhoitovuoden aikana.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

KÄYTTÖOMAISUUS	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto- %	Jäännös- arvo %
Aineettomat hyödykkeet				
112 Aineettomat oikeudet				
1120 Ostetut atk-ohjelmistot	tasapoisto	3	33,33	0
119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
1191 Keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuus-hankinnat		-		
Aineelliset hyödykkeet				
125 - 126 Koneet ja laitteet				
1250 Autot ja muut maakuuljetusvälineet	tasapoisto	7	14,29	0
1255 Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	tasapoisto	3	33,33	0
1256 Toimistokoneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0
1257 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	tasapoisto	5	20	0
1258 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0
1269 Muut koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0
127 Kalusteet				
1270 Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	tasapoisto	5	20	0

Vähäiset omaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 800 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

LIITE 7

KANSALLIS- JA KÄYTTÖMAISUUDEN SEKÄ MUIDEN PITKÄVAIKUTTEISTEN MENOJEN POISTOT

Hankintameno sisältää kaikki käyttöomaisuushyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei tilikauden alussa ollut vielä loppunut, vaikka niiden hankintameno olisi jo kokonaan poistettu.

Tarkastusvirastolla ei ole kansallisomaisuutta.

KÄYTTÖMAISUUS

	Aineettomat hyödykkeet		
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2005	248 925,34	32 613,81	281 539,15
Lisäykset	18 329,97		18 329,97
Vähennykset	8 252,48		8 252,48
Hankintameno 31.12.2005	259 002,83	32 613,81	291 616,64
Kertyneet poistot 1.1.2005	243 318,20	17 976,34	261 294,54
Vähennysten kertyneet poistot	8 252,48		8 252,48
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	7 850,83	10 354,68	18 205,51
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot			
Kertyneet poistot 31.12.2005	242 916,55	28 331,02	271 247,57
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.2005	16 086,28	4 282,79	20 369,07

KÄYTTÖMAISUUS

	Aineelliset hyödykkeet		
	Koneet ja laitteet	Kalusteet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2005	799 432,39	73 936,53	873 368,92
Lisäykset	86 409,83		86 409,83
Vähennykset	7 287,24		7 287,24
Hankintameno 31.12.2005	878 554,98	73 936,53	952 491,51
Kertyneet poistot 1.1.2005	618 932,41	60 711,32	679 643,73
Vähennysten kertyneet poistot	7 287,24		7 287,24
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	110 322,91	4 776,67	115 099,58
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot			
Kertyneet poistot 31.12.2005	721 968,08	65 487,99	787 456,07
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.2005	156 586,90	8 448,54	165 035,44

LIITE 8

RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Tarkastusvirastolla ei ole rahoitustuottoja ja -kuluja.

LIITE 9**TALOUSARVIOTALOUDESTA ANNETUT LAINAT**

Tarkastusvirastolla ei ole talousarviotaloudesta annettuja, varainhoitovuoden päättyessä voimassa olleita lainoja.

LIITE 10**ARVOPAPERIT JA OMAN PÄÄOMAN EHTOISET SIJOITUKSET**

Tarkastusvirastolla ei ole hallinnassaan osakkeita, osuuksia, muita osakkeisiin rinnastettavia arvopapereita eikä oman pääoman ehtoisia sijoituksia.

LIITE 11**TASEEN RAHOITUSERÄT JA VELAT**

31.12.2005	Kiinteäkorkoiset Alle 1 vuosi	Yhteensä
Vastaavien rahoituserät		
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat	266,95	266,95
Yhteensä	266,95	266,95

Tarkastusvirastolla ei ole varainhoitovuoden päättyessä hoidossa olevia valtion talousarviotalouden velkoja.

LIITE 12**VALTIONTAKAUKSET JA -TAKUUT SEKÄ MUUT VASTUUT**

Tarkastusvirastolla ei ole varainhoitovuoden päättyessä voimassa olleita myönnettyjä valtiontakauksia, valtion takuita ja muita vastuusitoumuksia.

LIITE 13**TASEESEEN SISÄLTYVÄT RAHASTOIDUT VARAT**

Tarkastusvirastolla ei ole taseeseen sisältyviä rahastoituja varoja.

LIITE 14**TASEESEEN SISÄLTYMÄTTÖMÄT RAHASTOIDUT VARAT**

Tarkastusvirastolla ei ole taseeseen sisältyttämiä rahastoituja varoja.

LIITE 15**VELAN MUUTOKSET**

Tarkastusvirastolla ei ole varainhoitovuoden aikana ollut hoidossa valtion talousarviotalouden velkoja.

LIITE 16**VELAN MATUREETTIJAKAUMA JA DURAATIO**

Tarkastusvirastolla ei ole taseessa matureettijakaumaa eikä duraatiota.

LIITE 17**OIKEIDEN JA RIITTÄVIEN TIETOJEN ANTAMISEKSI TARVITTAVAT MUUT TÄYDENTÄVÄT TIEDOT**

Tarkastusvirastossa ei ole havaittu väärinkäytöksiä eikä rikoksia.

4 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Valtiontalouden tarkastusviraston johto huolehtii siitä, että virastossa toteutetaan sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset menettelyt (sisäinen valvonta), jotka varmistavat viraston talouden ja toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden, viraston hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaamisen sekä viraston johtamisen ja tilivelvollisuuden edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudesta ja toiminnasta.

Tarkastusviraston sisäisen valvonnan tilaa on vuoden 2005 osalta arvioitu vertaamalla sitä valtiovarain controller -toiminnon arviointilausumaa koskevaan suositukseen ja sen sisältämään arviointikehikkoon. Arvion perusteella viraston sisäinen valvonta ja riskienhallinta täyttävät niille säädetyt vaatimukset lukuun ottamatta riskien systemaattista tunnistamista ja arviointia.

Virastossa parannetaan vuoden 2006 aikana riskienhallintaa kehittämällä riskien arviointia ja liittämällä riskienhallinnan dokumentointi osaksi toiminnan suunnittelu- ja raportointiprosesseja.

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 8. maaliskuuta 2006.

Tapio Leskinen
Pääjohtaja

Esa Tammelin
Johtaja

VIRASTON JOHTORYHMÄ

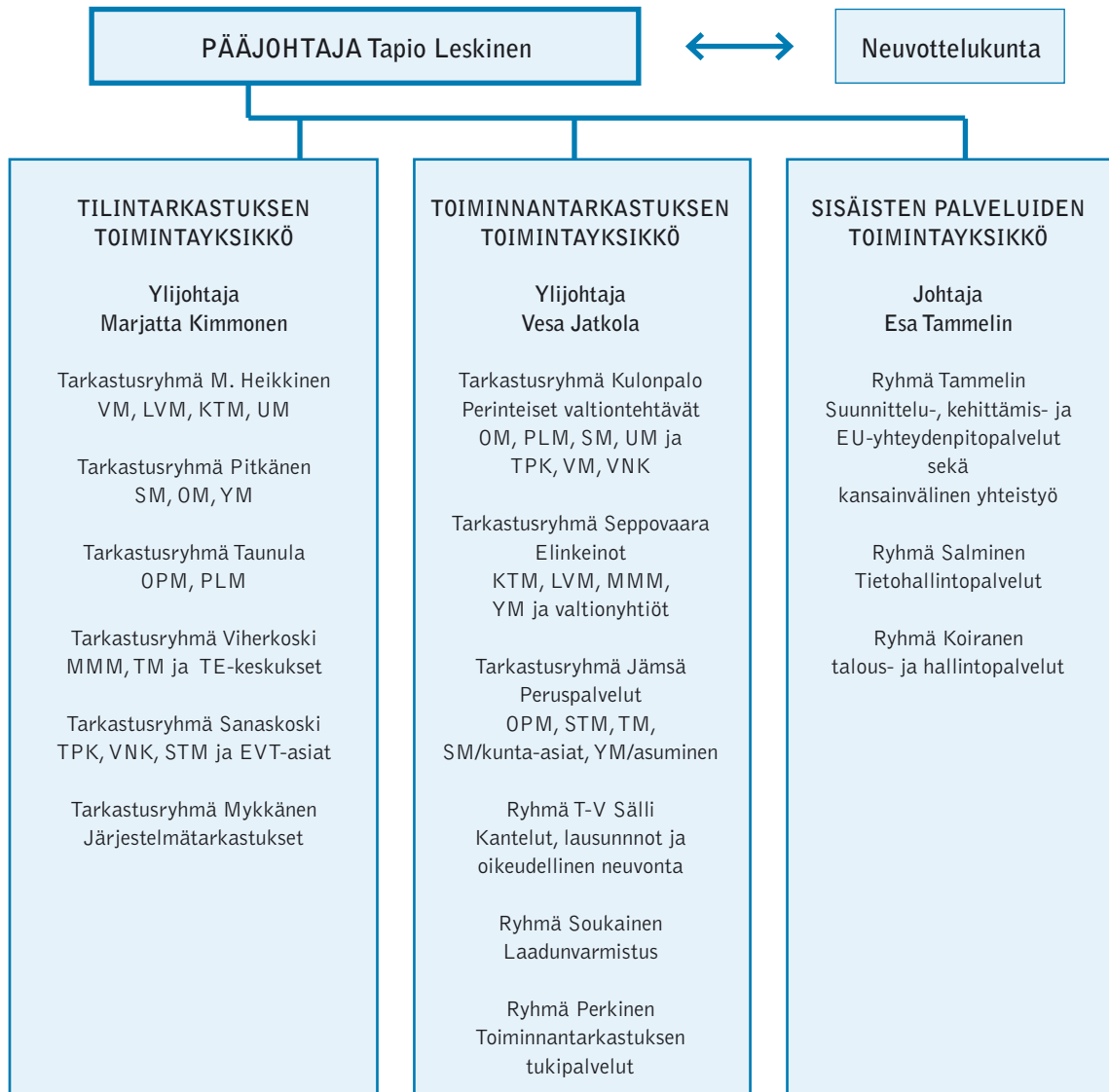
Ylijohtaja
Vesa Jatkola

Pääjohtaja
Tapio Leskinen

Ylijohtaja
Marjatta Kimmonen

Johtaja
Esa Tammelin

LIITE 1 • ORGANISAATIO JA TEHTÄVÄJAKO

LIITE 2 • LOPPUSUORITTEET VUONNA 2005

Tilintarkastus

TASAVALLAN PRESIDENTIN KANSLIA
Tasavallan presidentin kanslia 170/53/04

VALTIONEUVOSTON KANSLIA
Valtioneuvoston kanslia 171/53/04

ULKOASIAINMINISTERIÖN
HALLINNONALA
Ulkoasiainministeriö 172/53/04

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA
Oikeusministeriö 173/53/04
Rikosseuraamusvirasto 174/53/04

SISÄASIAINMINISTERIÖN
HALLINNONALA
Sisäasiainministeriö 175/53/04
Ulkomaalaisvirasto 176/53/04
Ahvenanmaan lääninhallitus 177/53/04
Etelä-Suomen lääninhallitus 178/53/04
Itä-Suomen lääninhallitus 179/53/04
Lapin lääninhallitus 180/53/04
Länsi-Suomen lääninhallitus 181/53/04
Oulun lääninhallitus 182/53/04
Väestörekisterikeskus 183/53/04
Helsingin kihlakunnan poliisilaitos 184/53/04
Keskusrikospoliisi 185/53/04
Liikkuva poliisi 186/53/04
Suojelupoliisi 187/53/04
Poliisin tekniikkakeskus 188/53/04
Poliisikoulu 189/53/04
Poliisiammattikorkeakoulu 190/53/04
Pelastusopisto 191/53/04
Rajavartiolaitos 192/53/04

PUOLUSTUSMINISTERIÖN
HALLINNONALA
Puolustusministeriö 193/53/04
Puolustusvoimat 194/53/04
Puolustushallinnon rakennuslaitos 195/53/04

VALTIOVARAINMINISTERIÖN
HALLINNONALA
Valtiovarainministeriö 196/53/04
Valtion taloudellinen
tutkimuskeskus 197/53/04
Valtiokonttori 198/53/04
Verohallitus 199/53/04
Tullihallitus 200/53/04
Tilastokeskus 201/53/04

OPETUSMINISTERIÖN
HALLINNONALA
Opetusministeriö 202/53/04
Opetushallitus 203/53/04
Helsingin yliopisto 204/53/04
Joensuun yliopisto 205/53/04
Jyväskylän yliopisto 206/53/04
Kuopion yliopisto 207/53/04
Lapin yliopisto 208/53/04
Oulun yliopisto 209/53/04
Tampereen yliopisto 210/53/04
Turun yliopisto 211/53/04
Vaasan yliopisto 212/53/04
Åbo Akademi 213/53/04
Teknillinen korkeakoulu 214/53/04
Lappeenrannan teknillinen
yliopisto 215/53/04
Tampereen teknillinen yliopisto 216/53/04
Helsingin kauppakorkeakoulu 217/53/04
Svenska handelshögskolan 218/53/04
Turun kauppakorkeakoulu 219/53/04
Kuvataideakatemia 220/53/04
Sibelius-Akatemia 221/53/04
Taideteollinen korkeakoulu 222/53/04
Teatterikorkeakoulu 223/53/04
Kansallisarkisto 224/53/04
Suomen Akatemia 225/53/04
Valtion taidemuseo 226/53/04
Museovirasto 227/53/04
Suomenlinnan hoitokunta 228/53/04

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA		Kaakkois-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus	273/53/04
Maa- ja metsätalousministeriö	229/53/04	Kainuun työvoima- ja elinkeinokeskus	274/53/04
Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus	230/53/04	Keski-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus	275/53/04
Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus	231/53/04	Lapin työvoima- ja elinkeinokeskus	276/53/04
Kasvintuotannon tarkastuskeskus	232/53/04	Pirkanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus	277/53/04
Metsäntutkimuslaitos	233/53/04	Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus	278/53/04
Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos	234/53/04	Pohjois-Karjalan työvoima- ja elinkeinokeskus	279/53/04
Maanmittauslaitos	235/53/04	Pohjois-Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus	280/53/04
Geodeettinen laitos	236/53/04	Pohjois-Savon työvoima- ja elinkeinokeskus	281/53/04
Eläinlääkintä- ja elintarvike- tutkimuslaitos	237/53/04	Satakunnan työvoima- ja elinkeinokeskus	282/53/04
LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA		Uudenmaan työvoima- ja elinkeinokeskus	283/53/04
Liikenne- ja viestintäministeriö	238/53/04	Varsinais-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus	284/53/04
Ajoneuvohallintokeskus	239/53/04	SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA	
Tiehallinto	240/53/04	Sosiaali- ja terveysministeriö	259/53/04
Merenkulkulaitos	241/53/04	Sosiaali- ja terveysalan tutkimus - ja kehittämiskeskus	260/53/04
Ratahallintokeskus	242/53/04	Vakuutusvalvontavirasto	261/53/04
Viestintävirasto	243/53/04	Kansanterveyslaitos	262/53/04
Ilmatieteen laitos	244/53/04	Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus	263/53/04
Merentutkimuslaitos	245/53/04	Säteilyturvakeskus	264/53/04
KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA		Lääkelaitos	265/53/04
Kauppa- ja teollisuusministeriö	246/53/04	TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	
Patentti- ja rekisterihallitus	247/53/04	Työministeriö	266/53/04
Geologian tutkimuskeskus	248/53/04	YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	
Valtion teknillinen tutkimuskeskus	249/53/04	Ympäristöministeriö	267/53/04
Turvatekniikan keskus	250/53/04	Suomen ympäristökeskus	268/53/04
Mittatekniikan keskus	251/53/04	Asuntorahastovirasto	269/53/04
Teknologian kehittämiskeskus	252/53/04	ERILLISTARKASTUS	
Kuluttajavirasto	253/53/04	Valtion tilinpäätös	287/53/04
Kuluttajatutkimuskeskus	254/53/04		
Kuluttajavalituslautakunta	255/53/04		
Kilpailuvirasto	256/53/04		
Matkailun edistämiskeskus	257/53/04		
Energiamarkkinavirasto	258/53/04		
Etelä-Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus	270/53/04		
Etelä-Savon työvoima- ja elinkeinokeskus	271/53/04		
Hämeen työvoima- ja elinkeinokeskus	272/53/04		

TALOUSARVION ULKOPUOLISET
VALTION RAHASTOT

Öljysuojarahasto	285/53/04
Palosuojelurahasto	286/53/04

Toiminnantarkastus

TARKASTUSKERTOMUKSET

92/2005 EU:n jäsenvaltioiden tarkastusvirastojen rinnakkaistarkastus rakennerrahastojen jäljitysketjusta mukaan lukien 5 %:n tarkastusvelvollisuus

93/2005 Kihlakunnanvirastojen ja poliisin erillisyyksiköiden toimitilahankkeet

94/2005 Nuorisotoiminnan tukeminen

95/2005 Senaattikiinteistöjen kiinteistönhoidon palvelujen hankinnat – Puitesopimus

96/2005 Asiantuntijapalveluiden käyttö puolustushallinnossa

97/2005 Työvoimakoulutuksen työllisyysvaikutukset

98/2005 Verosaatavien perinnän tehokkuus

99/2005 Korruption vastaisten mekanismien soveltamista käytännön kehitysyhteistyössä

100/2005 Hirvikannan säätelyjärjestelmä

101/2005 Yksityisten sosiaalipalvelujen valvonta

102/2005 Valtion asuntorahaston ulkoinen varainhankinta vuosina 1998 – 2003

103/2005 Ammatillisen koulutuksen kannustusraha

104/2005 Asuntomarkkinatiedon tuottaminen ja hyödyntäminen kuntien asuntomarkkinaselvitykset asumisen tarjontatukien suuntaamisessa

105/2005 Puolustusministeriön hallinnon tuloksellisuusraportointi eduskunnalle

106/2005 Keksintötoiminnan edistämiseen myönnettyjen valtionavustusten käyttö

107/2005 Ympäristöministeriön hallinnon tuloksellisuusraportointi eduskunnalle

108/2005 Terveystieteellisen tutkimuksen erityisvaltionosuus

109/2005 Työvoimatoimistojen tehtävät työtömyysetuuksien hallinnoinnissa ja valvonnassa

110/2005 Ulosoton tietojärjestelmähanke

111/2005 Suomen ja Venäjän välinen velkonversio

112/2005 Työllistämistukien työllisyysvaikutukset

113/2005 Maatalouden ympäristötuen erityistuet

114/2005 Maanmittauslaitoksen maanmittaustoimitukset

115/2005 Kuntien harkinnanvaraisten rahoitusavustusten myöntäminen ja käyttö

116/2005 Työhyvinvointi valtionhallinnossa

ESISELVITYKSEEN PÄÄTTYNEET

Maavoimien puolustusmateriaalin varastointi 58/54/05

Telakkatoiminnan tukeminen 441/54/05

SELVITYKSET

Valtionenemmistöisten osakeyhtiöiden toiminta vuonna 2004 31/58/05

Paikallisen yhteistyön määrärahan tarkastus 390/54/05

KIRJEESEEN PÄÄTTYNEET

Koulutus-EVO lääkärikoulutuksen suunnittelun ja ohjauksen tukena 71/54/04

VALTIONTALouden TARKASTUSVIRASTO

Annankatu 44
00100 Helsinki
PL 1119, 00101 Helsinki
puhelin (09) 4321
telekopio (09) 432 5820
s-posti: kirjaamo@vtv.fi
www-kotisivut: <http://www.vtv.fi>

Pääjohtaja Tapio Leskinen

puhelin (09) 432 5700
telekopio (09) 432 5818

Toiminnantarkastuksen toimintayksikkö

Ylijohtaja Vesa Jatkola
puhelin (09) 432 5704

Tilintarkastuksen toimintayksikkö

Ylijohtaja Marjatta Kimmonen
puhelin (09) 432 5703

Sisäisten palvelujen toimintayksikkö

Johtaja Esa Tammelin
puhelin (09) 432 5705

